

Fölkérem t. főtársaimat,
hogy hirtalpa vagy tojorlatol
ne foglaljanak is egyszerre
több példányban.

KASZINO
TULAJDONA

taxa postală plătită în
aprobării Dir. Gen. P. T.

MAGYAR LAPOK

+ 3 lei

Primredactor și redactor responsabil:
dr. Paál Árpád

VII. — 20. (1734) Oradea, 1938. jan. 27.

Primcolaborator: **dr. Gyárfás Elemér**

A honossági rendelet végrehajtási utasításának megszövegezésén dolgozik az igazságügyminiszterium

A minisztertanács is foglalkozott a végrehajtás módozataival. — Vita a rendelet 5-ik és 39-ik pontjának értelmezése miatt

Bukarest. Sajat tud. Az igazságügyminiszterium most készíti a honosság felülvizsgálását elrendelő, valamint a választási törvényt módosító rendelet törvény végrehajtási utasítását. Ennek a végrehajtási utasításnak a megjelenését az ország egész közvéleménye feszült érdeklődéssel várja. A kiadandó utasításoknak kell tisztázniuk ugyanis a honossági rendelet törvény egyes homályos pontjait.

Amint annakidején, midőn a honossági rendelet törvény szövegét az összes lényeges pontokkal közöltük, jeleztük, a rendelet 5-ik és 39-ik pontjának értelmezése körül van a legnagyobb vita. A „Timpul” c. bukaresti lap is részletesen foglalkozik ezzel a vitával és a

következő fejtegetéseket hozza:

„Hogy az általánosabb jelentőségű kérdéseket megvilágítsuk, illetékes fórumokhoz fordultunk és néhány érdekes felvilágosítást kaptunk, amelyek részint jogászoktól, részint pedig hivatalos személyektől származnak.

A törvényrendelet ezek szerint csak a zsidó kisebbségre vonatkozik. Az első paragrafusok azt a látszatot engedik kelteni, mintha más kisebbségek is a törvény intézkedései alá kerülnének. Az 5-ik szakasz hangsúlyozza azonban, hogy a primárok az állampolgársági lajstromba beírt zsidókról tartoznak kimutatást készíteni. A törvényrendelet tehát kizárólag a zsidókra vonatkozik.”

Törlik-e a zsidókat a választói névjegyzékből?

A „Cuvântul” pedig a 39. szakasz tekintetében hoz érdekes fejtegetéseket:

„Felmerült a kérdés — írja a lap, — hogyan kell értelmezni a törvényrendelet 39. szakaszát, amely ezt mondja: „Az ezen törvény rendelkezései alá eső személyeket törlik a választói lajstromokból.” A „Cuvântul” szerint ez a szakasz kétféleképpen értelmezhető: 1. Egy szélesebb értelmezésnek megfelelően mindazokat a személyeket, akiket a dekrétum törvény értelmében felülvizsgálják, a dekrétum megjelenésével egyidejűleg törlik a választói névjegyzékből. 2. Egy szorosabb értelmezés szerint a választói lajstromokból csak azokat törlik, akik a felülvizsgálás során elvesztik állampolgárságukat. Ez az értelmezés azonban nem jogszerű, mert felesleges. Az állampolgárság elvesztése ugyanis önműködően és jogérvényesen maga után vonja a választói jog elvesztését. Az igazságügyminiszterium — írja a Cuvântul — tartozik ezt a kérdést tisztázni és megmondani, hogy a felülvizsgálát alá kerülő állampolgárokat azonnal töröltetni akarja-e a választók lajstromából. Ellenkező esetben ez a dekrétum, amely körül annyi vita folyik és amely egy csakugyan türethetetlen helyzetet akar korrigálni, hatástalan marad a választások utánig, miután a választók névjegyzéke a család állampolgárságok fölötti végleges döntésig érintetlen marad.

A „Timpul” viszont így vélekedik erről a kérdéstről:

— Ezt a szakaszt csak azokkal szemben fogják alkalmazni, akik a dekrétum intézkedései nyomán elvesztik állampolgárságukat. Nem fogják tehát sem azonnal, sem pedig az összes zsidó állampolgárokkal szemben alkalmazni.

AZ EREDETI LAKÓHELYÜKTŐL TÁVOLLEVŐK KÉRDÉSE

A törvényrendelet egyik legfeltűnőbb rendelkezése az, hogy a bíróságok nem idézik meg a felülvizsgálatra kerülőket. Szombattól, a tör-

vény kihirdetésétől számított harminc napon belül a primáriák tartoznak kifüggeszteni az állampolgári listában szereplő összes zsidók névsorát (függetlenül attól, hogy az illetők itt születtek-e, vagy sem, általában függetlenül attól, hogy mikor és milyen címen szerezték meg az állampolgárságot). A kifüggesztettek tartoznak az illető helységben illetékes bírósághoz benyújtani az állampolgárságukat igazoló okmányokat. 1924 óta azonban számosan változtattak meg lakóhelyüket, de ettől függetlenül is hatalmas azoknak a száma, akik nem ott tartózkodtak, ahol az állampolgári jog elnyerésére illetékesek voltak.

Már most a bíróságok a községvezetéstől kapott kimutatás alapján a felek megidézése nélkül végzik el az állampolgárságok felülvizsgálását és függetlenül attól, hogy az érdekeltek benyújtották-e okmányukat, vagy sem. Helyesebben szólna, ha valaki nem nyújtja be igazoló okmányát, úgy tekintik, mintha elismerné, hogy nem tett eleget az állampolgársági törvény követelményeinek.

A Timpul szerint annak, aki ily módon vesztené el állampolgárságát, még mindig nyitva áll a jogorvoslat azon útja, hogy konzultációval éljen a bírói határozat végrehajtása ellen, a rendes perrendtartás intézkedéseinek megfelelően.

TANÁCSKOZÁSOK A VÉGREHAJTÁS MÓDJÁ FELŐL

Bukarestből jelentik: Kedden reggel a belügyminisztériumban az erdélyi és bánági prefektusok értekezletet tartottak. A megbeszélésen résztvett Goga miniszterelnök és Cuza államminiszter is.

A kormány tagjai kedden este minisztertanácsra ültek össze. A tanácskozáson gazdasági kérdéseket és az állampolgárságok felülvizsgálásáról szóló törvényrendelet végrehajtási utasítását tárgyalták meg.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

A népies kereskedelem

(—) A napokban — január 23-án — töltötte be a Hangya-mozgalom működésének negyvenedik évét. Ezt a jubileumot nekünk is meg kell ülnünk, mert az erdélyi Hangya-szövetkezetek, melyek felé annyi szeretettel és reménykedéssel nézünk, abból a töből fakadtak, melyet negyven évvel ezelőtt Károlyi Sándor ültetett el.

Drámai erejű volt a megállapítás, mely öt arra készítette, hogy a falu népével törődjék. A nagytőke, épenugy, mint ma, trösztökbe és kartellekbe tömörült, a munkások szakszervezetekben keresték boldogulásukat. A falu népe, a földművesek és zsellérek mindenkitől elhagyatva az uzsora martalékaik voltak.

A helyzet azóta csak rosszabbodott. A nagytőke szörnyen megerősödött. A szakszervezeti mozgalom politikai mozgalmak uttőréke lett. A földműves gazda pedig épen gazdasági téren e hatalmas szervezetekkel szemben teljesen szervezetlen. A földműves gazda károsodik akkor, amikor terményeit eladja és károsodik akkor is, amikor szükségleteit kinos fáradsággal összekuporgatott pénzén megszerzi.

Ebben a légkörben született meg az első Hangya-szövetkezet és ez a légkör azóta sem változott.

Az első Hangya-szövetkezet 1898 év őszén született meg, Brogyánban, a kicsiny bors-megyei szlovák-lakta községben. Érdekes és jellemző tünet. Azért itt, mert ennek a községnek földbirtokosa értette meg legelőbb a mozgalom nagy jelentőségét. 1900-ban 570 községnek volt fogyasztási szövetkezete. Az ezredik Hangya 1911-ben kezdte meg működését, a kétezredik 1918-ban. A békeszerződések végrehajtása után 1350 Hangya-szövetkezet került az utódállamok területére. Magyarországon 892 szövetkezet maradt: ezek az elmúlt két évtized alatt ismét 1480 működő szervezetre szaporodtak. A mai Magyarország területén tehát csaknem minden második községnek van Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezete. Olvasóink közleményeinkből azt is tudják, hogy ez a mozgalom különösen az utóbbi időben hatalmas lendületet kapott. Különösen az értékesítés terén terjeszkedett hatalmasan: kezébe vette az állat-, a toll-, a paprika-, a tojás- és a hulladék-értékesítést, a legjobb eredményel. Szövetkezeti hizlaldákat állított fel a sertésértékesítés megjavítása érdekében és baromfi-értékesítő telepeket, melyek különösen a kivitel terén tettek nagy szolgálatot a kisgazdatársadalomnak.

A jubileum alkalmából számokat tettek közzé, melyek világosan mutatják e mozgalom nagy jelentőségét. A magyarországi Hangya-szövetkezetek az elmúlt évben 150 millió pengő forgalommal dicsekedhettek, ami 4.500 millió leinek felel meg: óriási összeg, különösen, ha arra gondolunk, hogy kisigényű kisgazdák napiszükségeleiből tevődik össze. A falu értelmiségéből több, mint ötezeren foglalkoznak a Hangya-szövetkezetek vezetésével, ezek közül pedig mintegy kettőezer földműves.

Nem elég azonban, ha e számok láttán megállunk a csodálkozásnál és megelégszünk a pusztá emlékezéssel. A magyarországi szövetkezeti mozgalom lendületében és eredményeiben fontos tanulságok rejtőznek a mi számunkra is, melyeket magunkba kell szívunk és

**FAJDALMAKTOL
MEGDAGADT LÁBAK**

**Megkönnyebbülés 1
perc alatt.**

Aziasa be meggyőzött lábait egy maréknyi Saltrates Rodel-lel vitalizált lábfürdőbe. Ezek a gyógyszerek több millió apró, kis oxigén-buborékot bocsátanak ki magukból, amelyek behatolnak a fájó szövetekbe, megszüntetik a gyulladásokat és daganatokat, elűzik a fájdalmakat, így cipőjét teljes kényelemmel viselheti. Egyetlen lábfürdőtől annyira felpuhulnak tyukszemek, hogy pusztá kézzel kiemelheti őket. Kérjen még ma gyógyszerésztől, vagy droguistájától Saltrates Rodel-t. Ez az egyetlen módszer, amely örökké megszabadítja lábfájdalmától. Az eredményért kezessékünk.

vérünké kell tennünk.

Mit jelent az erdélyi magyar falunak a jól működő eredményes fogyasztási és értékesítő szövetkezet?

Jelenti mindenekelőtt a földművesek gazdasági érzékének és értelmének képzését. Közvetlen tájékozódást az árak alakulásának világában s az értékesítés menetének ismeretét. A szövetkezet állandóan ott van a faluban és ezt a hatását szüntelenül sugározza, napról-napra gyakorlati példákkal mutatja: sokkalta többet jelent tehát a falu számára, mint bármilyen jól megszervezett téli tanfolyam. Ezt nem mi mondjuk, ezt Dömötör László írja a Hangyalap ünnepi számában.

Jelenti azonkívül a középosztály képződésének gazdasági alapjait. A magyarországi Hangya-szövetkezetek 7.500 alkalmazottnak

adnak állandó, biztos kenyeret: a falu népének friss rétegeiből kerülnek ki ezek a kitűnő munkásemberek, akiket a szövetkezeti munka, a központok szakszerű irányítása állandóan képez és fejleszt.

Jelenti a falu gazdagodását, mert a szövetkezet a közvetítés hasznát ott tartja a faluban akár visszafizetések formájában, akár úgy, hogy a haszonból intézményeket, iskolát, kulturházat létesít. Az idegen, másfajta kereskedő ezzel szemben csak átmenetileg él a faluban és egyetlen célja az, hogy onnan mielőbb, minél nagyobb vagyonnal városba, kényelmesebb életkörülmények közé távozzon.

Jelenti végül a korszerű, a szociális kereskedelem uttörő munkáját. Valóban itt az ideje, hogy a liberalista gazdasági körök tudatára ébredjenek annak, hogy ma már a kereskedelem sem maradhat meg abban a kezdetleges, egocentrikus formában, ahogyan az ó-korban megszületett, a középkorban felnevelkedett, napjainkban pedig tulteng.

Az erdélyi magyar, különösképpen a székely kereskedő ezen a téren példaképpül szolgálhat. A székelyföldi magyar kereskedő összenőtt a falu népével. Nem uszoráskodik, a falu népét nehéz napjaiban igen sokszor kamatmentes kölcsönökkel segíti. Megelégszik azzal a haszonnal, mit a becsületes közvetítés nyújt és tudja, hogy ez a haszon annál nagyobb, minél

tehetősebb a falu népe. Igyekszik tehát a bajbajutott gazdát, akinek gazdasági értékét személyenként jól ismeri, megmenteni a tönkremenéstől, mert hiszen a vevőit menti meg és biztosítja ezzel! Ezt a lelki közösséget viszont nehéz másképpen elképzelni, csak úgy, hogy a kereskedő ugyanannak a népnek a fia s nem lát, nem is akar látni más boldogulást, mint az ő népén, annak az emelkedésén és gazdagodásán keresztül. Az ilyen kereskedő szép házat épít, mert azzal is faluját akarja díszíteni, szívesen áldoz iskolára, kulturházra, mert a magának tudja azt, amire áldoz. Olyan községekben, ahol tősgyökeres magyarok kezében van a kereskedelem, olyanokéban, kiket ez a népiesség ösztönösen áthat, nem is sürgős a fogyasztási szövetkezet és fontosabb az értékesítés megszervezése, ami a magyar kereskedőnek is nagy hasznót jelent, mert rövid és hatásos módon növeli a falunépének vevőképességét.

Amiket most eddig irtunk, általános népi gazdasági szempontok, melyek mindenütt egyformán érvényesek. A kisebbségi életben ezekhez újabb, fontos szempontok járulnak: a nemzeti életnek, a népi együttműködésnek ebben a helyzetben a gazdasági élet a legfontosabb terepe, melyen lehetőségek nyílnak.

A „Dreptatea“ cikke a honossági rendeletről

(Tudósításunk folytatása az első oldalról).

Bukarest. Saját tud. A Dreptatea tegnapi esti száma is bírálja a honosság felülvizsgálásáról szóló rendelettervényt.

Senkinek sincs kifogása a honosságok felülvizsgálása ellen, — írja, — de ennek minden idegenre ki kell terjednie, akik család vagy oldalúton jutottak román állampolgársághoz, mert így a rendelettervény logikátlan és zavaros. Aztán — írja a továbbiakban a lap — a kormány ismételt kijelentettek, hogy különbséget fognak tenni a benn-

szülött zsidók és azok között, akik 1918 után jöttek az országba. A rendelettervény azonban nem tesz ilyen különbséget.

A következtetés annál nagyobb, mert a 39. szakasz szerint „Azok a személyek, akikről a jelen törvény intézkedik, töröltetnek a választói névjegyzékekből“, ami azt jelenti, hogy a rendelettervény mindazokat kizárja a választói jog gyakorlásából, mielőtt a felülvizsgálás szabálytalanságot állapított volna meg a terhükre.

ANYJA-FIA

Írta: DABASI GYÖRGY

November eleje volt. A késő őszben vénült a napfény is. Fehéredett és a kutyém árnyékát már kora délután átrajzolta az uttesten. A lassan mozgó hideg szél száraz leveleket zörgetett körbe-körbe.

Kerekesné asszony már harmadszor söpörte kicsiny háza előtt a keskeny téglajárdát. Hiába-való munkában fárasztotta magát. Tudta ezt ő is. Tudta, de hát valami elfoglaltság mégis csak kell az embernek. Azelőtt nem nagyon töltötte ilyen-mivel az idejét, mikor még itthon volt Péter, a fia... Mióta pedig elment, nem találta a helyét. Tett vett az udvaron, ház előtt, vagy a szobában... A szobában néhány csibével bajlódott, aztán egy kis malaccal... Szüksége volt az itt-ott előbuvó dologra, hisz az énekes könyvet se lehet örökkön forgatni, egyre csak forgatni. És örült az ősznek is, mert szüntelen rázta s nyugtalan aká' ákról a rozsdás leveleket.

Nekidőlt a kapu oldalának és mélyen szívta lelkébe a csöndet, a füves utca nyugalmát, a mozdulatlanságot: a reszkető ősz időt.

Közeledő lépések neszezése fordította hátra. A szegény falu egyszerű, ezüsthaju papja lépegett feléje, kit Kerekesné asszony olyan hangon köszöntött, mint a gyerek: álomébredés után. Aztán megemelte barna arcát, mikoris látni lehetett, hogy az álla alatt bő ráncok hintáznak, mint egy-egy sovány gyöngyosor.

— Hová igyekszik, tisztelendő ur?

— Az állomásra, Kerekesné asszony, — mondta a pap és megverogette az öreg néni vállát.

— Csak nem utazik, tisztelendő atyám? — kérdezte hitetlenkedve és apró, szénfekete szemében csodálkozás fénylett.

— Bizony, Kerekesné asszony. A fővárosba. Nem szívesen hagyom itt magukat, — mondta a kóbortruhás pap s tekintetével lágyan simogatta az öreg néni fekete kendőbe kötött pánccs arcát.

— Hivnak. De két-három nap után újra...

— Egészen a fővárosig...

Kerekesné asszony úgy ejtette ki ezeket a szavakat, mintna valamiféle elrettentő lehetetlenséget hallott volna. Még a két kezét is összetette rojtosdó, sötét ötkéje előtt. Tekintetében pedig olyan tulvilágiféle lobogott.

— Hiszen Péter is ott van, tisztelendő ur... Gyárban... Az én jó Péter fiam...

Hosszu, szagatott lélekzet szarította ujára a feltörő szavakat.

— Tudom, a Péter gyerek, akit valamikor tanítottam is...

— Az, tisztelendő ur, az. Én egyetlen fiam... Ugyan nézze már meg, mit küldött a minap is...

Es az öreg néni fürgén mozgott keresztül az udvaron, be a házba, majd úgy, mint repüléshez készülődő varju. Nagy, rojtosszélű téli kendőt rázogatót visszafelé. Bontotta, mutatta. Meg se állott, máris beszélt:

— Ezt vette nekem... Az első keresetéből. Az én Péterem... Ugy-e, érdemes volt taníttatni? Fogja csak, milyen finom!... Igaz, a sok tudomány elvitte azt a pár hold földet, amit az apja hagyott maga után... Nem baj, jó dolga van, gondtalan életet él és az a fontos. Tisztviselő... Azt is írja ám, hogy nemsokára többje is lesz... Gőlép és akkor jobban adódik mindenből! Hogy milyen furcsa is... Doktor Kerekes Péter... Az én fiam, tisztelendő ur, az én Péterem...

Szélesen hullámozott körülötte a boldogság.

— Gondoltam, tán fölkeresné Pétert is a tisztelendő ur. Persze, csak akkor ha utáiba esne a gyár...

— Arrafelé megyek, Kerekesné asszony. Elnézhetek hozzá...

— Ó — örült az öreg néni. — Mondja meg neki, tisztelendő atyám, hogy ne küldjön nekem. Hogyis csak? Jobban kell neki a pénz... Persze. En megvagyok így is és jól... Ne költsékzen rám... Azt is mondja meg Péternek, hogy sokat gondolok rá. Megírnám neki, de nem tudom úgy kifejezni magam, ahogy kellene. Még hihetné, hogy nem örülök a kendőnek. Pedig... Ugy-e

tudja, tisztelendő ur?

— Tudom, lelkem. Megmondom neki. Meg.

Es előre lépett. Gondolatban pedig úgy határozott az ezüsthaju ember, hogy megdorgálja Pétert. Tisztviselő, aki sokat keres és itt hagyja az anyját, falun, egyedül, szegénységben. Szívtena. Na megmondja neki alapsan.

Kerekesné asszony hosszan állt a kiskapuban, nézte a távolodó, kopott ruhás papot, aki fíának viszi az ő üzenetét...

Erős benzinszag keveredett az autók, villamosok zuhogo zajába. Lassan lépegett az utcákon. Valóságos szorította a lárma. Arra gondolt, hogy mennyivel más az ő kis falujában. Itt legfeljebb holnapig kiszámított az élet... Othon? Még a folytatódás is előre elrendezett.

Nyitott kapu előtt állott meg. Csodálattal körvonalazta tekintetével a méreteket. Valóságos országút folyt be rajta. Azonkívül két pár vasútsín... Felnézett a nyolc, tizen tíz gyárkeményre, melyek össze-vissza görbülő épületekből ugrottak az ég felé.

Itt dolgozik a Péter...

A nagykapun belül lelkét az az érzés világította, hogy de más dolog ide bejönni, mint a falu kis templomába, akár apró, bogárhátú házába.

Alig haladt ötven métert, az egyik görbült épület udvarán emberek lapátolták a szemet. Itt megállott. Nézte a nagy halom feketeséget, mely az első emeletig magasodott. Tán százigvaló ember is szorgoskodott körülötte. Lapátoltak, targoncáztak. Bizonyosan egy messzebb eső pincebe raktározották... Az emberek félmeztelenek voltak és szénporosak.

Háta mögött nehéz targonca nyikordult. Megfordult. Ember egyenesedett föl. Igazította szíjtrángját és végigtörölte szénporos, izzadó arcát, mitől is az összecsiszkózott. Mélyeket szusszantott, hogy pillanatra szabadult a súlyos teherrel. Aztán előrehajolt, ajkai meg-megnyíltak, épp úgy viselkedett, mintha látomás állott volna előtte.

— Tisztelendő ur.

— Péter...

Választás előtti mozgalmasság a politikai pártokban

A liberális pártból több kilépés történt. — A Nemzeti Parasztpárt és a vasgárda továbbra is fenntartják a választás biztosítására kötött egyezményt

Bukarest. Saját tud. Kedden este minisztertanács volt, amelyen a kormány tagjai a választási kampány megindításával kapcsolatos kérdésekről tanácskoztak és elhatározták a következőket:

1. A politikai propaganda-szabadságot biztosítanak minden bejegyzett pártnak, melyet a törvényes keretek között fejthet ki.

2. A választási körzetben idegen személyek nem tartózkodhatnak s a jelölteket kivéve, senki sem fejthet ki propagandát. Azokat az idegeneket, akik propaganda-utradulnak, eltávolítják.

3. Azok a köztisztviselők, akik bármilyen választási propagandában részt vesznek, azonnali hatállyal felfüggesztendők.

4. A kormány értesíteni fogja az egyes politikai csoportokat, hogy nem enged meg semmiféle élesapat, vagy gárda működését, illetve rendfenntartási ténykedését. A rendfenntartás szerepe kizárólag a csendőrséget illeti meg és nem engedhető meg, hogy magánszemélyek rendfenntartási kérdésekbe avatkozzanak.

Foglalkozott még a minisztertanács a központi választási bizottság működésével, miután megállapította, hogy a központi választási bizottságot túlhalmozták munkával, a mai nap folyamán végrehajtási utasítást adnak ki, mely a központi választási bizottság új munkaköréről intézkedik és tehermentesíti bizonyos kérdések tárgyalása alól.

HUSZONNYOLC JELET KÉRTEK EDDIG A POLITIKAI PÁRTOK.

Bukarest. Saját tud. A központi választási bizottságnál eddig 28 pártalakulat jelentkezett a képviselő és szenátorválasztásokra. A községi és megyei tanácsválasztásokra nem jelent-

A következő percek szavak nélkül csorogtak a semmibe. De beszédesebb volt, többet mondott mindennél.

— Hát te... te itt?

— Tisztelendő atyám... Nagyon kérem, hogyha vissza megy a falunkba és találkozik az édesanyámmal... akkor... Akkor mondja meg neki azt, hogy nagyon jó dolgom van... és azt is, hogy nem hiába tanultam...

Két karja izmosan lógott. Valósággal kitértek belőle a szavak:

— Mert én eltagadtam előle a valót, hazudtam neki! Tudom, hogy hazudtam, de ő már — Beszéltem a fiammal, tisztelendő ur?

Az ezüsthaju pap közelépett Péterhez és sóvány kezével végigsimította az arcát.

— Nyugodj meg, Péter fiam... Az anyád nagyon örül, hogy jó dolgod van. És boldog is, igazán.

— Óérette tettem...

— Értelek, fiam.

— Meghát ígérték is, hogyha üresedés lesz, fródába visznek... tisztelendőnek. De addig...

— Az Isten segítsen, Péter.

Keresésné asszony ott állt a kiskapuban, mintha három napig el se mozdult volna onnan. Két karja fölfelé kapaszkodott a levegőben, tán röpülő szavai után kívánczoltak:

— eBszéltem a fiammal, tisztelendő ur?

— Beszéltem, lelkem, beszéltem, — mondotta halkan és két kezébe fogta az öreg néni jobbát. — Micsoda nagy gyár az... És mennyi ember dolgozik benne! De jól van ám Péter is. Tisztelendő küldi. Egészséges... Node el ne felejtsem!

Közben hosszan nézett a mohával borított kirités tetejére, tán még annál is messzebb figyelt. Egészen a fővárosig, egy gyár udvarába, ahol egy szenesember gondol a falujával, élesaranyával... Am az is lehet, hogy csak az ég által uszó felhőket vigyázta.

Kivette pénztárcáját és utol papírpénzét Keresésné asszony tenyerébe gyűrt azzal:

— Péter, küldd...

kezett, csak 13 párt, ezek között van az ismert román pártok mellett a Magyar Párt és a Német Néppárt is.

A választási előkészületek lázasan folynak a pártoknál. A Nemzeti Parasztpárt megkezdte a parasztgárdák újjászervezését, amelyek legfőbb vezetője Maniu lesz. A Nemzeti Parasztpárt és a „Totul pentru Tara” között hallgatóságos megegyezés van a választások tisztaságának őrzésére és az egymás elleni támadások mérséklésére. A két pártvezér között állandóan folynak a tárgyalások, a legbarátságosabb mederben. A megegyezés ellenére a Nemzeti Parasztpárt megtartja szabadságát, hogy a „Totul pentru Tara” külpolitikáját bíráló tárgyává tegye.

A megyei és községi választásokon még szorosabb együttműködés lesz a két párt között, mert ennek nincs annyira politikai jellege.

A Liberális Párthan folytatódott a surlódások. Lemondott Stefan Bogdan, a három-

Maniu Gyula élénk tevékenysége

Bukarest. Saját tud. Maniu Gyula nyilatkozott a keddi esti minisztertanács közleményével kapcsolatban, amely szerint a kormány bizonyos érvényben levő törvényekre való hivatkozással tiltja a katonai jellegű alakulatok szervezését.

— A kormány — mondotta Maniu, — emlékeztet a katonai jellegű alakulatokra vonatkozó törvény intézkedéseire. Ehhez csak annyi hozzászólásom van, hogy elsősorban a kormány és a kormánypárt kell, hogy a törvénynek alávesse magát, ha a kormány és a párt, amely támogatja, fel fogja oszlatni lándzsáit és nem folytatják a munkát ez alakulat tovább-szervezésére, akkor követni fogjuk a jó példát; máskülönben ugyanugy fogunk cselekedni, mint a kormány és pártja.

Maniu nyilatkozott a központi választási bizottság döntéséről is. Elégtétellel vette tudomásul a döntést, amely részben helyt adott az ő óvásának és sajnálkozását fejezte ki, hogy a választási törvényt módosító rendelet törvényre vonatkozólag alkotmányossági szempontból nem dönthetett. Azért e kérdésben a Semmitószékhez fellebbez. Mindenesetre — fejezte be

Codreanu legionista pártvezér a korporációs államformáról és a Goga-kormánnyal való együttműködésről

Bucuresti. A legionisták lapja, a *Buna Vestire* keddi számában közli azt a hírlapi beszélgetést, amit a legionisták kapitánya, Zelea Codreanu Kornél a *Giornale d'Italia* igazgatójával, Gayda Virginioval folytatott. Az illető hírlapi beszélgetésből már korábban közzöltük azt a részt, mely a legionistáknak a romániai magyar népkisebbségre vonatkozó álláspontját ismertette. (Igy szólt az erről szóló kijelentés: „A magyar kisebbségeknek politikánk minden szabadságjogot megad. A magyarok választhatnak, hogy miként használják e szabadságaikat. Vagy nagy hűséget tanúsítanak, vagy nagy ellenségeskedést. A mi magatartásunk olyan lesz, amilyen az övék.”)

A *Buna Vestire*-ben való úi közlésből még

Rheuma, Köszvény, Ischias? Toja!-tabletta

székelyi tagozat elnöke és Laurentiu Dana, a naszöldmegyei tagozat elnöke.

A Liberális Párt vezetősége nagy nehézségekkel küzd, mert a vidéki tagozatoknál a gherghisták beolvasztása a régi liberális vezetőemberek elégedetlenségét vonja maga után, ami sok helyen kilépésre vezet. Emiatt a Liberális Párt nyolc megyében még nem birt megállapodni a listavezetők személyében.

Petre Gheata, a „H” csoport elnökének kilépése és Bejan volt alminiszter magatartása arra enged következtetni, hogy az ugynevezett „H” csoportból és a hozzájuk csatlakozó elégedetlenebből hovatovább új politikai párt alakul, amely a Gheorghista-párt helyét foglalja el a politikai életben.

VAIDA URALOMRAJUTÁSÁBAN REMÉNYKEDIK.

Vaida összegyűjtötte a „Frontul Romanesc” tagozati vezetőit s beszédet intézett hozzájuk a politikai helyzetről. Beszédének lényege az, hogy a kormány kénytelen lesz eltávolítani programjától

Vaida ismételtelen nagyon élesen támadta a koncepciókat, akik kommunizmussal kevert vöröses meggyőződésüket nehezen tudják összeilleszteni a kormány színeivel.

JELEK HASZNALATA

A KÖZIGAZGATÁSI VÁLASZTÁSOKON.

Bukarest. Saját tud. Maniu új beadvánnyal fordult a központi választási bizottsághoz, amelyben azt kérdezi, mi lesz a pártok választási jeleinek pontszáma a megyei és községi választásokon, ha azokon egyes politikai alakulatok nem vesznek részt?

A SZOCIÁLDEMOKRATAK TILTAKOZÁSA.

Bukarest. Saját tud. A Szociáldemokrata Párt végrehajtó bizottsága január 23-án és 24-én tartott ülésén tiltakozó határozatot hozott a választási törvény módosítása ellen, amely szerint a kispártok letörését célozza és felhívást intéz minden rendszerető emberhez, akik többé vagy kevésbé demokratikus érzelműek, hogy egyesüljenek, hogy az országnak rendfenntartó kormányt adjanak.

kiemelhetjük, hogy Codreanu a román állam mai szervezetét zavarosnak tartja, s az állam jövő formáját a korporatizmusban (a foglalkozások szerinti testületi kialakulásban) látja. A Goga-kormánnyal szemben való álláspontját pedig Codreanu így körvonalazta:

— A Goga-kormánnyal szemben a Vasgárda jóakarátú magatartást tanúsít, sőt együtt is működik vele. Ez a kormány ugyan nem a román nemzeti forradalom kormánya. Azonban mégis nemzeti kormány. És mivel magam is nacionalista vagyok, nem támadhatom őt és nem harcolhatok ellene. Csinálja meg, amit meg tud csinálni. Amit meg nem tehet, azt a többi majd mi fogjuk elvégezni.

Francia jogi vélemény a spanyol nemzeti kormány mellett

José Barthélemy párizsi egyetemi jogtanár tanulmányt írt
a Franco-kormány törvényességéről

(Párizs.) A *Revue du Droit International* című, nagytekintélyű jogtudományi folyóiratban, amelyet Geouffre de la Pradelec alapított és vezet, José Barthélemy, a párizsi Sorbonne-egyetem hírneves tanára feltűnő tanulmányt írt „A legitim kormányok összetartása” cím alatt. Barthélemy a francia nemzetközi jogi intézetnek a tagja. Tanulmánya válasz akar lenni arra az állásfoglalásra, amelyet a szovjet-országi bizottságban, amikor a spanyol köztársasági kormányt, mint „törvényes hatalmat” kívánja nemzetközi segítségben részesíteni Franco tábornok nemzeti kormányával szemben.

Eppen különösen a Spanyolország esetéről szólva, Barthélemy a „törvényesség” fogalmá-

nak tudományos jelentősége okából tiltakozik a félremagyarázás ellen s követeli, hogy az igazságot magát keressék és ne jogi formai kibuvókat. Rámutat arra a paradoxonra, hogy jelen esetben a törvényességnek és jogrend tiszteletének leghevesebb bajnokai azok sorából kerülnek ki, „akik a forradalmat pártirányuk első követelményének vallják, a törvényesség hiányát pedig a maguk legényesebb kormányzati módjainak.” Az ilyeneknek törvényességre hivatkozása képmutatás, mely hamis eszközökkel tör arra a veszedelmes célra, hogy „a belpolitikai kérdéseket nemzetközi politikai térére vigye át s ezáltal Európát és a világot beletaszítsa a kormányzati irányok közötti nyílt vagy hallgatóságos háborúba.”

A genfi Népszövetség nem védte a spanyol királyságot

Barthélemy tanár érdekesen fejtegeti a népszövetségi eszmét is. Felfogása ebben sem egyezik a szovjet-országi propaganda felfogásával. „A Népszövetségnek nem a kormányok nemzetközi intézményének, hanem az államok szövetségének kellene lennie. A Népszövetség például egy lépést sem tett azért, hogy megvédje Spanyolországban a királyságot, amikor a köztársasági forradalom kitört ellene. Azután ma sem akarja tekintetbe venni, hogy

Spanyolország nagyrésze a Népszövetség által kizárólagosan pártfogolt vörösök ellen van. Utóvégre egy kormány, különösen ebben az esetben, nem képviselhet egy nemzetet, amikor ez a kormány születési hibában szenved, politikai büntetkekkel terhelt s hiányzik a hatalma. Ezek a körülmények elveszik tőle a „törvényesség” ismervét és a nemzetközi „sérthetetlenség” biztosítékát.”

A fölkelés joga az államok alkotmányában és történelmében

Barthélemy professzornak sok érve van, amiből egyenes következtetés vonható a spanyol nemzeti kormány törvényességére. Először is ott van „a jog a fölkelésre, az ellenállásra az elnyomó ellen.” Az e jogra vonatkozó igazolást Barthélemy az Akvinoi Szent Tamás állam-bölcséletéből vonja le, de egyúttal rámutat arra is, hogy e jog történelmileg és ténylegesen az alkotmányos fejlődésből is folyik. Abból az alkotmányból, mely éppen olyan kevésbé gyanúsítható reakcióval, mint a francia konvenció. Elég „a kifejezett vagy hallgatóságos jóváhagyás”, hogy az új hatalom elfogadva legyen. „Legyen béke a nyomában s a meglepetéssel elfoglalt hatalom ratifikálva van.” Spanyolország esetében a nemzeti mozgalmat a hadsereg robbantotta ki, a nép közvetlen és cselekvő hozzájárulással meg is szavazta, mikor azonnal melléje állott, hogy győzelemre segítse. És a hatalom minden alkotó eleme is Franco tábornok tekintélye alatt egyesült, míg ugyanakkor az „ambuláns” kormány hatalma behullott az agonizálásba. Egyetlen jogásznak se lehet kétyele ebben a tárgyban.

Barthélemy megemlíti Grandi olasz nagy-

követnek a benemavalkozási bizottság ülésén tett kijelentéseit s ő maga is osztja azokat. Ezek így szóltak:

— Az új Spanyolországnak szemére vetik a „fölkelést”, mint „törvényessége” elismerésének akadályát. Amde a legtöbb állam, vagy kormányrendszer mind fölkelésnek köszönheti létét, még büszke is erre a fölkelésre. És mégis megvan az a paradoxon, hogy néhány ilyen állam megfeledezze a saját történelméről, vagy éppen megszületése körülményeiről. Franco kormányát olyan okokból vádolja „törvényesség” hiányával, amilyen okok saját történelmét is létrehozták.

Ezekenkívül a hírneves tudós — nem minden irónia nélkül — az angol monarchia erőszakos kialakulására is tesz célzást, azután Franciaország történelmi alakulásának több hasonló fázisára. Így 1791-re, 1814-re, 1830-ra. Megemlíti még azt is, hogy Franciaország július 14-én a forradalmat ünnepli. Ugyanebben az összefüggésben említi meg Cromwell személyét, a görög függetlenségi harcot és különösen az Egyesült Államok esetét.

A törvényszék feloszlatta a szatmári Iparos Otthont

Szatmár. Saját tud. A szatmári törvényszék kedden délután 4 órakor hirdetett ítéletet abban a feloszlátási kereset ügyében, amelyet a munkaügyi minisztérium a nagyváradi munkakamrával együttesen adott be a szatmári Iparos Otthon ellen. A törvényszék többszöri tárgyalás, valamint a tanúk és szakértők meghallgatása után ítéletében elrendelte az Iparos Otthon feloszlátását és a jogszemélyiség törlesztését. A bíróság ítéletét a következőképpen indokolta: Az egyesület alapszabályaiból megállapította, hogy az Iparos Otthon szakmai csoportosulás, tehát a szindikátusi törvény hatáskörébe tartozik. Ez a törvény életbeléptetése után az összes szakmai egyesületek részére kötelezőleg előírta a szindikátusi lajstromba való felvételt, amelynek 1921 november 6-ig kellett volna megtörténnie. Az Iparos Otthon vezetősége a jelentkezést elmulasztotta s mint kulturális alakulat, az alapszabálytól eltérően, tovább folytatta működését. Az indokolás második pontja szerint az Iparos Otthon az Ipartestülettel a felsőbb hatóságok engedélye és jóváhagyása nélkül egybeolvadt és vagyont az Ipartestületre iratta. A bíróság leszögezte, hogy az egyesület törvényesnek nem ismeri el, mert az egyesület vezetősége a hatóságok megkerülésével hajtottá azt végre. Eljárásukban a bíróság olyan cselekedetet látott, amely ellentétben áll a törvényekkel és az erkölcsökkel. Ilyennek bélyegzi a vagyon visszavételét is. A kereset többi pontjait — köztük az állam ellen irányuló tevékenység vádját — a bíróság eljeltette. Kötelezték az egyesületet, hogy Onisifor Ghibu egyetemi tanárnak, valamint dr. Pogatias János kir. közjegyzőnek, mint szakértőknek fejenként 5500 lei költséget térítsenek vissza, míg a törvényszéki szakértői költséget a felek közösen kötelesek megtéríteni. A bíróság elutasította a felperes tulajdonjogra vonatkozó kérését, mivel a tulajdonjog helyzete nincsen tisztázva. Ebből a szempontból — az ítélet jogerőre emelkedéséig — a felszámoló bizottság ki-nevezését is mellőzték. Az Iparos Otthon az ítélet ellen a táblához fellebbezett.

Szovjet-országi film-propaganda Amerikában

Newyork, január hó.
Lenin szavai szerint a film a művészet területén a legfontosabb terjesztő eszköze a bolsevizmusnak. Szavait igyekeznek is valóra váltani. Oroszország hatalmas összegeket áldoz arra, hogy a bolsevista filmeket minél jobban elterjessze külföldön. Különösen sokat fejlődött néhány év óta a bolsevista filmpropaganda az Egyesült Államokban.

1934-ben Észak-Amerikának 39 városában vették be a szovjet-filmet, 1937-ig pedig 232 városban. Magában New Yorkban az isvetája kimutatása szerint — 100 filmszínházban állandóan csak bolsevista-filmeket mutatnak be, Chicagóban és Philadelphióban pedig 10–15 filmszínházban. Híres amerikai filmnagyaságok, mint Charly Chaplin, Cecil B. de Mille és mások maguk is a bolsevista film útját egyengetik, amikor iránta való lelkesedésüket egyre nyitabban hangoztatják. Egy hollywoodi rendező, W. Dieterle, aki korábban színész volt Németországban, egyenesen a bolsevista film propagandájának szolgálatába szegődött; látogatást tett Oroszországban és utána kijelentette, hogy az orosz filmalkotások felülmúlják az amerikaiakat, egyben kijelentette, hogy Marx-filmet akar készíteni. A film elkészítésének költségeit kecségtelenül a szovjet fedezte, hasonlóképpen az eszmét is, orosz forrásból meríti, hiszen Dimitrov, Jaroslowski és Tolstoj Alexi a sugalmazói.

Amerikában nincs állami törvényes intézkedés a szovjet-filmekkel szemben. A védekezés nagy munkája teljesen a katolikus egyesületekre hárul. A „Kolumbusz-lovagok” és a „Tisztesség légiója” igyekezik felvilágosítani a népet a bolsevista filmek alattomos szándékáról.

Kanadában a hatóságok is keményen küzdenek a bolsevista filmpropaganda ellen. Hasonló energiával védekeznek a latin-amerikai államok. Chilében például azon az alapon tiltották be a bolsevista filmeket, hogy a szereplők oroszul beszélnek. Kolumbiában egyszerűen letartóztatták azt a mozitulajdonost, aki filmszínházába bolsevista filmet vitettett. Argentínában nemrégon teljesen megtiltották a bolsevista filmek bevitelét.

Most jelent meg!

A nagyszerű magyar rádió-szónok:
Dr Tóth Tihamér legújabb hatalmas műve:

MIATYÁNK

Költői lendület, izzó hév és gazdagon áradó gondolatok jellemzik a nagy szónok beszédeinek legújabb gyűjteményét is.

Ara igen szép kartonkötésben
280 lei es portó.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

A genfi Népszövetség tanácsának századik ülészaka

A franciák súlyos válságban levőnek látják az intézményt. — Bizalmatlanok a Chamberlain felélesztési kísérletei iránt

Genfből jelentik: A Népszövetség Tanácsának tagjai szerdán délelőtt 11 órakor zártülésre ültek össze, amelyen megállapították a tanácsülés napirendjét. A századik ülészakit szerdán nyitják meg. Az elnök ezalkalommal *Adle Musztafa* iraki főmegbízott. A tanácsülésre hét külügyminiszter érkezett, úgymint Eden, Delbos, Beck, Micescu, Litvinov, Spaak belga és Munters (holland).

Párizsból jelentik: A genfi ülészak előestéjén Párizsban megállapítják, hogy a Népszövetség súlyos válságban megy át. A francia sajtó úgy véli, hogy a genfi intézmény sorsát Franciaország és Anglia magatartása dönti el. A jobboldali sajtó erőteljes és elhatározó magatartásra inti a francia kormányt. *Chamberlain* terveit általában bizalmatlansággal fogadják.

— A Chamberlain zavaros szándékairól érkező hírek Párizsban senkiben sem keltenek bizalmat — írja a *Ce Soir*. — Chamberlain hajlandó lenne Németország és Olaszország visszatérése érdekében drákói módosításnak alávetni a népszövetségi alapokmányt és eltörölni a 16-ik cikkely utolsó maradványait is. Ha ez igaz.

akkor Eden és a francia megbízottak Genfben nem léphetnek fel nagy eredménnyel. Ezért bizonyosra vehető, hogy a jelenlegi genfi ülészakon a Népszövetség fennmaradása forog kockán.

A *Temps* szerint ha azt akarják, hogy a Népszövetség befültsse a neki rendelt hivatást, rugalmasabbá kell tenni gépezetét, egész struktúráját összhangba kell hozni az új körülményekkel és új szellemet kell vinni a genfi eljárási módzatokba. Ez azonban igen kényes és hosszú lejárati munka lenne és nagy megfontolatlanság volna ezt a mai viszonyok között megkísérelni.

MICESCU ROMAN KÜLÜGYMINISZTER KÉPVISELI A KISANTANTOT

Genfből jelentik: *Istrate Micescu* román külügyminiszter és *Heidrich* csehszlovák megbízott kedden egyórás megbeszélést folytattak Jólértesült körökben elterjedt hírek szerint *Micescu* kijelentette, hogy a tanácsülésen kizárólag ő szándékozik képviselni a Kisantant államokat és állandóan fönntartja a kapcsolatot a csehszlovák és jugoszláv megbízottakkal. Hangoztatta a cseh megbízott előtt, hogy a lengyel külügyminiszterrel folytatott megbeszélései során nem vitatott meg olyan kérdéseket, melyek a Kisantantot közvetlenül érintették volna és tárgyalásai leginkább a zsidókérdés körül forogtak. Ebben a kérdésben megállapították a nézetek teljes azonosságát. *Micescu* végül közölte a cseh megbízottal, hogy Románia belpolitikai kérdéseit nem óhajtja a Tanács elé vinni, de kész a legmesszebbmenő felvilágosításokkal szolgálni a zsidókérdésben, ha ez a tanács elé kerül.

ELŐRE MEGBESZÉLÉSEK PÁRIZSBAN EDEN ÉS DELBOS KÖZÖTT

Párizsból jelentik: *Eden* angol külügyminiszter kedd este Párizsba érkezett és kétórás tanácskozást folytatott *Delbos* francia külügyminiszterrel. A tanácskozás után *Delbos Eden* tiszteletére szükkörű vacsorát adott, amelyen *Chautemps* miniszterelnök is résztvett.

Párizsban nagy jelentőséget tulajdonítanak a tanácskozásnak, melyen elsősorban a Népszövetség reformja került szóba. Megvitatották a távol-keleti kérdést és szóba hozták a német-francia közlekedés kérdését is. Kiszivárgott hí-

rek szerint úgy Franciaország, mint Anglia Abesszinia meghódításának elismerését nem tartja időszerűnek.

LENGYELORSZÁG KÉRI ANGLIÁTÓL, HOGY GYER LAKOSSÁGU TERÜLETEIT ÉS GYARMATAIT NYISSA MEG A ZSIDÓK SZÁMÁRA

Varsóból jelentik: Lengyelország kéri Angolországot, hogy Palesztinán kívül a gyér lakosságú angol területeket és gyarmatokat is nyissa meg a zsidók számára.

A lengyel külügyminisztérium erre vonatkozó jelentésének egyik részlete így hangzik:

— Felhívást intézünk Franciaországhoz és Angliához, mivel hozzájuk adják be a lengyelországi zsidók panaszos kérvényeit. Kérjük különösen Nagybritanniát az emberiség nevében, hogy nyissa meg Palesztinát a zsidó bevándorlás számára, szükség esetén pedig gyér

Négy állam bejelenti az olasz császárság elismerését

Genfből jelentik: Jólértesült helyen úgy tudják, hogy a diplomáciai tárgyalások során Belgium, Románia, Jugoszlávia és Hollandia valószínűleg hivatalosan is tudomására hozzák

Edennek és Delbosnak, hogy elismerni szándékoznak az olasz császárságot.

Eden és Delbos különben még az éjszaka elutaztak Genfbe.

Svédország nem akarja, hogy a Népszövetség a kívülállók ellenszövetsége legyen

Stockholm, január hó. *Sandler* külügyminiszter megállapította, hogy a nemzetközi jogba és rendbe vetett bizalom világszerte nagyon megingott. „Aggódással vesszük körül a Népszövetséget. Mert amikor a nagyhatalmak érdekei forognak a kockán, sohasem tud eredményesen közbelépni, míg a kevésbé fontos konfliktusokban meg tud felelni földadatának.”

Sandler külügyminiszter véleménye szerint egyes kis- és nagyállamok távozása a Népszövetségből azt bizonyítja, hogy az alapokmányának a megtorlásokra vonatkozó intézkedései hatástalanok, tehát nem maradt más hátra,

mint illetékes népszövetségi szervezet előtt levonni a következtetést.

A Népszövetség jövőjére vonatkozólag *Sandler* tartózkodott határozott állásfoglalástól. Erre nézve a következőket mondotta:

— Más államok más véleményen lehetnek, nekünk pedig tiszteletben kell tartanunk ezt az ellenvéleményt. Svédországnak és minden más kis államnak érdeke szembeállani azokkal a törekvésekkel, amelyek a Népszövetséget a rajta kívül álló hatalmak ellenszövetségévé szeretné átalakítani.

A japán felsőházban Anglia kínai beavatkozása ellen beszéltek

Hirota külügyminiszter mondja: Az angol segítségnyújtás késlelteti a távolkeleti viszály rendezését és világháború kitörésével fenyeget

Londonból jelentik: Tokiói jelentés szerint a japán felsőházban Szonoda heves támadást indított Anglia ellen, azt állítva, hogy London tevért szállít Kinának. Ha Anglia nem tartja tiszteletben a távol-keleti helyzetet — mondotta — akkor Japán nem szavatolhatja tovább a Kinában lévő angol jogok és érdekek sérthetlenségét. Célszerű volna, ha Anglia eálna attól a tervtől, hogy hadihajókat küld a Távol-Keletre.

A felszólalásra válaszolva *Hirota* külügyminiszter kijelentette, hogy Japán a legelőbbben figyeli a Kinával különleges viszonyban álló hatalmak magatartását, amely hatalmak ma sem számolnak a távol-keleti új realitásokkal. A törvény nem korlátozza a Kinába irányuló lőszer szállítást, de felfüggeszthetik azt azok a hatalmak, amelyek őszintén óhajtják a japán-kínai viszály elintézését és a Távol-Kelet békéjének helyreállítását.

A képviselőházban ugyancsak *Hirota* külügyminiszter kijelentette, hogy nem hiszi, hogy

Anglia oly rövidlátó politikát követne, hogy Kinához és Japánhoz való viszonyát a napi eseményekhez mérné. Hangoztatta, hogy

Japán a kínai és nemzetközi helyzet mérlegelése alapján nem kíván háborút, de felmerülhet annak szüksége a helyzet fejlődésével kapcsolatban.

— A jelenlegi incidens — folytatta *Hirota* — ugyan minden tekintetben nagyszabású háború, tehát éppen úgy kell befejezni, mint a háborút. Azonban ez a háború Kína bizonyos hatalmi rétegével szemben folyik a részünkről, a nem Kína ellen. Ha harmadik hatalom segítséget nyújt a kínai kormánynak, akkor az incidens tartama meghosszabbodik, ami súlyos következményekkel járna úgy a Távol-Kelet, mint az egész világ békéjére. Ezért a japán kormány minden lehető elkövet, hogy az ille hatalmakat a Távol-Kelet realitásának megfelelő politika folytatására bírja.

Kigyógyultam gyomor- és bélbajomból, mely két évig kínzott, 3 üveg „Gastro D.” használatát követően...

és ajánlom bizalommal azoknak, akik e betegségben szenvednek. Olyanok ajánlották nekem is, akik szintén eredményes hatást értek el vele. Szívvel köszönöm Önöknek. Teljes tisztelettel Doamna Elena Vasilescu, Bucuresti, Str. Gheorghe Popescu 8.

A világhírű **Gastro D.** nem egyszerű csillapító, hanem rendkívüli hatásokkal rendelkező gyógyszer, mert a betegség okát szünteti meg és amely gyomor- és bélzavaroknál nagyszerű hatást fejt ki. Orvosok is ajánlják.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett C. és S. Á. E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

lakosságú területeit is. Legyenek segítségünkre a gyarmati hatalmak anyagi és pénzügyi szempontból, sőt a zsidók is működjenek közre a kivándorlás kérdésének megoldásában.

A jelentés foglalkozik azzal is, hogy Lengyelország a háború után az Oroszországból menekülő zsidóknak otthont adott. Ha Lengyelország nem fog megszabadulni zsidó népfölöslegétől, a lengyel nép „éhezni fog és elkeseredik”, ez pedig komoly veszedelmet jelent a zsidóságra. A jelentés szerint Lengyelország megakadályozza a zsidókérdés erőszakos elintézését.

Utolsó séta a halálra ítélt nyolcszázéves Saint Lazare-börtönben

A fogházorvos elmondja Mata Hari utolsó perceit

Párizs, január hó.

Párizs szegényebb lesz ismét egy történelmi emlékekkel: a francia kormány sürgősen leromboltatja a régi Saint Lazare-börtönt, amelynek egyes részei beomlóban voltak. Helyére világos, modern épületeket terveznek. A bontási munkálatokat már meg is kezdték: mához fél esztendőre nyoma sem lesz a komor homlokzatú, rácsosablakú, időkormozta, düledező, alakatlan hodálynak, amely a francia forradalom egyik legnevezetesebb tanuja volt. Jövő ilyenkorra friss betonpaloták hirdetik e helyen a technika diadalát.

A ma élő nemzedékek már csak mint női fogházra emlékeznek a Saint Lazare-intézetre, ahol szenzációs bűnpörök női főszereplői adták egymásnak a kilincset s találkoztak egymással „séta” idején a félezeréves kőköcsökkel kirakott, hepehupás, zord udvar sarkában. Négy, öt, tíz évvel ezelőtt fogalom volt a neve. Hallatára láthatatlanul megborzonek az emberek. Népdalok és szónokok foglalkoztak a Saint Lazare-ral. A regények egész sorában szerepelt. A világlapok oldalakon keresztül írtak róla. Például akkor, amikor Steinheilné idezárták, vagy amikor Hanau asszony nyugodtan kísértél a kapun s megszökött egy taxin, miután előbb hetekig éhségsztrájkot folytatott. Caillaux miniszterelnök felesége is idekerült, amikor lelőtte Calmette főszekerest. A világháború alatt itt töltötték ki büntetésüket az elfogott kémnők s innét indult utolsó útjára a leghírhedtebb: Mata Hari, a táncosné.

A szent sasfésze

Eredetileg belpoklosok kórháza volt a Saint Lazare. A XI. század végén kezdték építeni. A királyok később különböző adományokkal halmozták el. Majd amikor megszűnt a lepra Franciaországban, ide száműzték azokat a kiváló férfiakat, akik valamilyen oknál fogva kellemtelenné váltak, s akiket el akartak tüntetni. 1635-ben Paulai Szent Vincének engedte át az épületet a király. Huszonöt évig élt itt a Szent és ezalatt híres kolostorrá alakította át a Saint Lazare-t. A hit sasfésze lett a belpoklosok kórházából. A nagy francia forradalom alatt azután ismét elsőrangúan fontos történelmi szerepet kapott az ódon épület, ahová százával csukták be „a nép ellenségeit.” De ezen a ponton átadom a szót Brizard doktornak, a kiváló tudósnak, aki egy emberöltőn keresztül foglalkozott a Saint Lazare történelmével és éppen arra készül, hogy egyéni kutatásai alapján megírja a nagymúltú épület regényét.

Most, hogy a hétszázéves falak utolsó napjait élik, azzal a kéréssel kerestem fel Brizard dr.-t, legyen szíves végig kalauzolni a vén ház terméin, udvarain, celláin s közben mondja el az öreg börtönhöz fűződő legérdekesebb emlékeit. Hiszen Brizard több mint huszonöt esztendeig volt a Saint Lazare-fogház orvosa; naponta „inspekciót” tartott a rabok felett és kezelte azokat, akik megbetegedtek.

A főorvos meghatottan tesz eleget kérésnek. Könnyek csillognak a szemében amikor erre az „utolsó sétára” elindul vélem a halálra ítélt falak között.

— Persze, hogy fáj a szívem, — mondja halkán, amikor átlépünk a korhadt küszöböt. — ha arra gondolok, hogy mindez a csákány martaléka lesz. De nem annyira a magam munkahelyét, emlékeim téglakoporsóját sajnálom, mint inkább azokat az „ujjlenyomatokat”,

amelyek a történelmi napok s események nyomát őrzik. Kissé félek is ettől a lebontástól, mert egy régi jóslat alapján forradalom fog kitörni Franciaországban az épület eltűnésekor.

Húsz emberhalál — a borban

Keskeny csigalépcsőn felmegyünk a kápolna hajdani tornyába, ahol ma is látható az „ezüstharang”, amelyet XIV. Lajos anyja, Ausztriai Anna ajándékozott Paulai Szent Vincének, s amelyről azóta kiderült, hogy nincs is ezüsből. Majd bevezet a hatalmas reflektóriumba, amely arról nevezetes, hogy Párizs népe a Bastille lerombolásának előestéjén rettenetes lakomát csapott itt. Híre futott tudniillik, hogy míg a nép éhezik, a Saint Lazare-börtön raktáraiban százszámra sorakoznak a liszteszások, boroshordók, oldalszalonnák. A csőcselék erre megrohanta és kifosztotta az épületet. A foglyokat szabadon engedték és ami harapni-való volt, azt a helyszínen felfalták. A bor patkokban folyt. Másnap húsz személyt találtak borba fulladva, közöttük egy fiatalasszonyt, aki gyermekét vart.

Később az udvarba vezet le Brizard doktor, ahol a terror idején az úgynevezett „szent-lazaristák” éltek s ahonnan egyenest a guilottinára vitték őket.

— Ezek a szerencsétlenek — mondja a főorvos — nem is sejtették, hogy a halál leselkedik rájuk. Azt hitték hamarosan, kiszabadulnak. Így történt, hogy eszükbe se jutott a szökés. Pedig erre módjuk lett volna. Akkor még nem voltak itt ezek a rácsok, akinek kedve kerekedett, kimehetett. De a foglyok itt jól érezték magukat. Egész nap az udvaron labdáztak, vagy muzsikáltak, amíg csak értük nem jött a kordé. Itt lakott élete utolsó heteiben André

Mata Hari utolsó tánca

Amikor a „pistolet”-ba belépünk, Brizard doktor így szól:

— Pontosan emlékszem még Mata Harira, akit gyakran meglátogattam ebben a helyiségben. Intelligens, büszke, brutális nő volt. Abból a fajtából való, akit „végzetes nőnek” neveznek. Nagyon gyűlölt bennünket, franciákat! Lehetőleg németül beszélt és bennünket „piszkos franciáknak” nevezett. Kilenc hónapig maradt itt és azt akarta, hogy — telefonon vezessünk be börtönébe. Különböznem volt ellene kifogás. Mindig jó étvágyal evett, nyugodtan aludt. Csak kivégzése előtt való nap tört meg.

— Emlékszem, vasárnap reggel volt, amikor eljöttem Julien őrnagy társaságában, hogy hírül hozzam neki: másnap hajnalban beteljesedik rajta végzete. Amikor beléptünk, Mata Hari éppen kedvenc táncát mutatta be Mária nővérnek, aki vele lakott s aki évtizedeket töltött itt a rabok között...

— A hír hallatára elcsendesedett. Majd azt kérte, hogy megjelenhessen a misén, az apácák kápolnájában. Egy idős lelkész celebrálta a misét. Közel ötven évig működött itt, de ezúttal úgy meg volt hatva, hogy alig fért ki szó a torkán. Az egyik ministránsgyerek el is ájult az izgalomtól. Meg kell jegyeznem, hogy a táncosnő eredetileg protestáns volt és itt, a fogházban katolizált.

— Másnap, vagyis 1915 október tizenötödikén kora hajnalban újból benyitottam cellájába Julien őrnagy kíséretében. Mata Hari még aludt. Amikor felkeltettük, néhány értelmetlen szót motyogott. Bejött Ursula nővér is, akit nagyon szeretett s felöltöztette. Legszébb ruháját kérte: azt, amely Lelong párizsi szalonjában készült. Amikor elindultunk vele a rabszállító-

Chénier, a költő is. Szobája ott volt, fenn a harmadik emeleten. Itt írta gyönyörű költeményeit Poigny Annához, akivel az udvaron találkozott, s akibe itt szeretett bele. Ezernégyszáz fogoly volt a terror idején a Saint Lazareban. Közülük nyolcszáznál több került a vérpadra.

— Ezek után az épület „legmodernebb” részébe kalauzol fel Brizard doktor. Oda, ahol az utolsó éveikig női fegyencek sínylődtek. Rosszszagú, nyirkos, pókhálós folyosókon s lépcsőkön haladunk végig. Mindenek előtt abba a terembe visz, ahol az újonnan érkezett fegyencnőket megmotozták.

— Erre szükség volt — mondja a doktor, — mert például az egyik elítélt hajában elrejtve húszezer frank értékű bankjegyet találtak.

A „menaszériában”

Az első emeleten meglátogatják az úgynevezett „menaszériát.” Ezt a fertályt azért neveztek így, mert pontosan olyan, mint a nagy vadak ketrecai az állatkertben. Míg a ketreccellákat egymástól fehérre meszelt és telemaszatolt falak választják el. Kétoldalról, tehát a folyosó és az ablak felől csupán sűrű drótozott rács határolja őket. Brizard doktor elmondja, hogy a világháború idején ezekbe a ketrecekbe csukták a kémnőket, mert itt állandóan szem előtt voltak, hiszen kétoldalról is figyelemmel lehetett kísérni minden mozdulatukat. Elbeszéli azt is, hogy a német kémnők itt egész nap daloltak. Eleinte azt hitték, zsoltrókat énekelnek kórusban. Azonban kiderült, hogy a „zsoltró” a „Wacht am Rhein” és a „Deutschland über alles” volt.

Most Hanau Márta cellájába kalauzol a doktor s megemlíti, hogy az „elnöknő” a börtönablakból szegény gyermeket látott az egyik átellenben lévő lakásban. Amikor megtudta, hogy a csöppes beteg, játékokat küldött neki. A második emeletre érve Brizard főorvos bevezet a legérdekesebb helyiségbe, az úgynevezett „pistolet”-ba, ahol annak idején Caillauxné, majd utóbb Mata Hari töltötte fogságát. A pistolet sokkal tágasabb, mint a többi cella. Három méter széles és öt méter hosszú. Középen fehér fal osztja két részre. A fal közepén ajtó nyílik, mellette kályha és vaságy. Azoknak, akiket ide helyeztek el, az a kiváltságuk volt, hogy saját költségükön élemezheték magukat. A kantinból vagy a szomszédos étteremből hozatták ebédjüket, vacsorájukat.

kocsi felé, így szól:

— Gyerünk az utolsó táncra!...

— Amikor meglátta a bémészkodók tömeget, erőltetett mosollyal mondta:

— Óh mennyi ember; milyen nagy közönségsikerem van!

A katonák keze reszket...

— A kocsi megállt a vincennesi vár udvarán. Keresztülhaladtunk a négyszögön, amelyet a csapatok formáltak. Hogy milyen feszülő izgalom vett erőt a katonákon, az abból is látszik, hogy az egyik szívrohámot kapott. Hordágyon kellett bevinni a kaszárnyába. Fiatal, csinos nők kivégzése mindig meghatja a férfiakat... A veszélyhelyre érve, a karomban tartottam Mata Harit, mialatt felolvasták a halálos ítéletet. Utána harsogó dobpergés következett. Ekkor magára hagytam. Még egyszer megszoritotta a kezem. Nem engedte, hogy a cölöphöz kössék. Tizenkét poilu lépett elő. Valamennyi haretet jart legény. Elhangzott a vezényszó. Eldördült a tizenkét fegyver... A kémnő összerogyott. Amikor ismét odaléptem hozzá és megvizsgáltam, már beállott a halál. Azonban csak kis hiba, hogy nem kellett másodsor is tüzet vezényelni. A tizenkét lövés közül tudniillik mindössze kettő találta el Mata Harit. Egyik a combját járta át, tehát nem volt halálos. A másik a szívébe fúródott és azonnal halált okozott. Csak egy legény akadt a tizenkettő között, akinek nem reszketett a keze.

— Sok drámát láttam életemben — így fejezi be visszaemlékezését Brizard főorvos —, azonban sem azelőtt, sem azután nem éltem át hasonlóan izgalmas perceket, mint azon a szürke októberi reggelen...
A. Gy.

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar politikai napilap

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1938. évi: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy óra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 27.

Cluj-i szerkesztő: dr. Sulyok István
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örmünk meg és nem adunk vissza
Csakis válaszbelveges magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucuresti időjáráskutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: A szél kissé gyengül, néhány helyen — különösen északon — még kevés eső lesz.

A KATOLIKUS TUDOMÁNY NAGY HALOTTJA. Bécsből jelentik: A hírneves ószövetségi exegéta és orientalista, dr. Vincenz Zapple dominikánus szerzetes f. hó 16-án, 71 éves korában Kemmelbachban meghalt. Teológiai tanulmányait Bécsben és Jeruzsálemben végezte. 1893-ban a svájci freiburgi egyetemen az ószövetségi szentírásstudomány tanára lesz és itt 35 évig működik. Tudományos munkáin kívül epikai művei is vannak, amelyek mind ószövetségi tárgyak.

HUSZONÖTSZÁZALÉKOS UTAZÁSI KEDVEZMÉNY BRASSÓBA. Brassó. Saját tud. Az államvasutak brassói igazgatóságához ma értesítés érkezett, amely szerint Brassó 25 százalékos utazási kedvezményt kapott. A kedvezmény minden helyhez kötvé, vagyis az ország bármely részének lakói élvezhetik. A 25 százalékos engedmény már életbe is lépett.

Elhalasztották a piarista rend és a máramaroszi református liceum ingatlanainak elsőfokú tárgyalását. Máramarosziget. Saját tud. Mint ismeretes Ghibu pr. tesszor a piarista rend máramaroszi ingatlanait az állam, a református liceum épületét pedig a megye nevére íratta át. Az átiratokat úgy a piarista rend, mint a református liceum vezetősége perrel támadta meg. Az első fokon való tárgyalást január 22-én tüzték ki. Ezt azonban felsőbb intézkedés folytán elhalasztották április 4-re.

BRATU TANÁR TAMADÓI A HADBI-RŐSÁG ELŐTT. Brassó. Saját tud. A brassói hadbírósg tegnap reggel óriási érdeklődés mellett kezdte meg Stanga Ilie és diáktársainak bűnperét, akik, mint ismeretes, 1936 telén megtámadták Bratu Traian egyetemi tanárt, akit súlyosan összeverték s egyik fülét le is metszték. A bíróság előtt a vád 19, a védelem pedig 39 tanút sorakoztatott fel. A tanúk kihallgatások már végetértek s lapunk zártakor a védőbeszédnek tartanak. Itélet hozatal estére várható.

A különböző visszaélések megszüntetésére szigorú rendeletet adott ki Nagykároly város vezetősége. Nagykároly. Saját tud. Nagykároly város vezetősége szigorú közigazgatási rendelkezéseket adott ki. A rendelkezések értelmében az iktatóban az ügydarabok az érkezés sorrendjében díjtalanul iktatandók be, a közigazgatási iródában a hatósági bizonylatokért pedig csak a törvényes illetéket kell befizetni. Az anyakönyvi hivatalokban kivonatokért szintén csak a törvényes illeték szedhető be. A hagyatéki leltározás a jövőben díjtalan. A népesedési hivatalban csak a megállapított díjak fizetendők. A város technikai ügyosztályán a különböző munkálatokért szintén csak meghatározott illeték befizetése kötelező. A számvétség csak akkor adhat bármilyen szállításra megbízást, vagy akkor eszközölhet munkarendelést, ha előbb írásban bejelenti, hogy a költségvetés melyik tételére történik a rendelés. A város pénzügyi osztályán az értékkülfetékek és a piaci vámdíjakat beszedő közegeknek tekintetbe kell venniük, hogy a legkisebb visszaélés állásból történő elbocsátást s ezzel párhuzamban bünygyi eljárást von maga után. A városi vezértitkár személyesen felelős, hogy a tisztviselők pontos időre jelenjenek meg hivatalaikban. Az időközi bizottság elhatározta azt is, hogy a város háza folyosóján egy szekrényt állítanak fel, amelybe minden nagykárolyi polgárnak jogában áll a közigazgatásra vonatkozó panaszeit írásban elhelyezni. A városvezetés úgy határozott továbbá, hogy a kultúrüzvosztályt megszünteti.

Tizenkét bodegát és kiskereskedést zártak be Máramaroszigeten. Máramarosziget. Saját tud. A rendőrség Máramaroszigeten tizenkét bodegát, illetve kiskereskedést zárt be, mert a tulajdonosaiknak nem volt rendőrségi engedélye. A közegészségügyi hivatal pedig a hét folyamán általános razzliát fog tartani a város területén és mind azon élelmiszerkereskedést, bodegát, pékséget, hol kellő tisztaságot nem tapasztalnak, azonnal bezáratnak.

ELSŐ DIJAT NYERT A BERLINI VADÁSZKIÁLLITÁSON HODOS GYULA VOLT POLGÁRMESTER. Máramarosziget. Saját tud. Hodos Gyula volt polgármester, aki a berlini vadászkiállításra egy hatalmas máramarosi medvepérmét küldött — első díjat nyert.

*** Idősebb embereknel, kiknek székletéte rendszeres és fájdalmas, sokszor már napi 3-4 évőkánál természetes „Ferenc József” keserűvíz is meghozza a megfelelő béltisztulást és a kibéltető anyagcsereét s így jelentős megkönnyebbülést biztosít. Kérdezze meg orvosát.**

BANYAROBBANÁS NAGYBÁNYÁN. Saját tud. Sulyos szerencsétlenség történt az állami aranybányában. Az egyik legveszélyesebb helyen robbantólyuk-furásához készült Libotean György fiatal bányamunkás. Hosszu acélfúrójával már mélyen bent járt a sziklában, amikor a fúró a kalapács ütése alatt hirtelen megszaladt. A következő pillanatban hatalmas robbanás reszketette meg a levegőt s a bánya jórésze beomlott. A törmelék maga alá temette a bányamunkást, akit társai ástak ki a sziklahalom alól. A vizsgálat megállapítása szerint egy fel nem robbant dinamitpatron maradt a sziklában s a fúró azt robbantotta fel. A bányamunkást beszállították a nagybányai kórházba, ahol halállal vívódik.

ÉSZAKI FÉNY TÜNEMÉNYE MAGYARORSZÁG FÖLÖTT. Budapestről jelentik: Kedd este Magyarország felett északi fény tűneménye volt látható, melyet erős napfolt-tevékenység idézett elő. Ez a Sarkvidéken mindennapos jelenség Közép-Európában igen ritkán fordul elő. Az északi fény tűneményét Magyarország több helyén, továbbá Bécsben és Berlinben is látták.

Két „lól működő” tolvajbandát leplezett le a brassói rendőrség. Brassó. Saját tud. Az itteni rendőrségnek sikerült tegnap letartóztatni Tudorei Vasile, Tanase Marin, Filoti Nistor, Banciu Gheorghé és Popescu Gheorghé körözött üzlettolvajokat, akik az elmúlt hét folyamán sorra fosztogatták a brassói üzleteket. Az öttagú tolvajbandát a rendőrség átadta az ügyészségnek. — Itt említjük meg, hogy a rendőrség Balázs Ferenc és Ferencz Lőrinc udvarhelyi legényeket, akik lopott ólomcsövekkel kereskedtek, letartóztatta.

A FELVIDÉKI EGYHÁZTARTOMÁNY ELRENDEZÉSE. Prágából jelentik: A felvidéki egyházmegyék belső elhatárolását most végzi a prágai apostoli nuncius a mult évi pápai bulla értelmében. A jelenlegi egyházmegyeyi beosztáson kevés változtatást eszközölnek, mivel az új államhatárokhoz való igazodás már megtörtént. Ennek ellenében is az önálló szlovák egyháztartománynak alapvető fontossága van. Az érseki méltóság betöltésére a sajtó egyrésze a nagyszombati püspököt, Jantauscht, más része a szlovák Néppárt képviselőjét, dr. Tisot emlegeti. Az érseki székhelyre vonatkozólag még nem történt döntés. Valószínűleg Pozsonyot fogják választani.

MONIN abbé:

Szól az arsi szent

Vianney szent János az isteni kegyelemről átítatott csodáshatású arsi plébános beszédéből, oktatásaiból, tanácsaiból gyűjtött össze egy remek csokrot Monin abbé, melyet Váczy Jenő S. J. fordított le francia eredetéből magyarra.

Az arsi Szent csodás hatása még most is él és frissen hat e betűkön át is a lélekre — tanácsai, tanításai egyszerűek és örökzsepék, mint minden, ami természetfeletti eredetű.

A csodáshatású nagy Szent munkája megbecsülhetetlen lelki értéket nyújt az olvasónak. A 192 oldalas munkát az arsi Szent művészién megrajzolt profilja ékíti.

Ára kartonkötésben 90 lei és portó.

Megrendelhető könyvosztályunkban

A herceg „válása” és új házassága

A társasági életben és a közhangulatban nagy port vert fel az a hír, hogy az osztrák politikai életben jól ismert Starhemberg herceg első házasságát az illetékes egyházi fórumok érvénytelennek mondták ki, mire a herceg néhány nap mulva egy bécsi szemesznöt rögtön feleségül is vett. A hír igaznak bizonyult és tényállása ez: Starhemberg hercegné, született Salm-Reifferscheidt angyhercegnő 1935 folyamán avval a kéressel fordult a bécsi szentszékhöz, hogy 1928-ban Starhemberg herceggel kötött házasságát mondják ki érvénytelennek. Az érvénytelenség okául a kérelem a beleegyezés elégtelenségét jelölte meg a herceg részéről; mondván, hogy a házasság megkötése előtt, sőt még azután is a házasságkötésnél is a herceg menyasszonya tudta nélkül olyan feltételeket és kikötéseket szabott, amiket a herceg csak évek mulva tudott meg. A bécsi szentszéknek, mint minden ilyen irányu kérelmet, ezt is vizsgálat alá kellett vennie s az alapos vizsgálat eredménye az volt, hogy 1936 júliusában Starhemberg herceg házasságát egyhangulag érvénytelennek minősítette. A kánoni előírásoknak megfelelően az ügy tovább ment a salzburgi szentszékhez, mint ítéletesi fórumhoz, ahol egy év múltán ugyanazt a döntést hozták. Hogy az ítéletnek polgári érvénye is legyen, az osztrák konkordátum szerint az egyházi döntést felülvizsgálta a bécsi legfőbb semmisítőszék és helybenhagyta.

Minden tevédes vagy hamis magyarázat elkerülése végett ki kell emelnünk, hogy az Egyház nem annuálta Starhemberg herceg házasságát, hanem csupán konstataálta, hogy az általa megkötött házasság kezdettől fogva érvénytelen és semmis. Vagyis ez a házasság a megkötés pillanatában fiktív volt.

Természetes dolog, hogy az egyházi döntésnek hamar híre ment és társasági körökben sok szóbeszédre adott alkalmat. A különös benne csak az, hogy hasonló processzus sokszor van, de ha a felek szegények és ismeretlenek, a nagyközönség tudomást sem szerez róla, ami helyes is, mert hiszen magánzemélyek tisztán privátügyéről van szó. A sajnálatos azonban csak az, hogy amikor magasállású személyek szerepelnek hasonló házassági perekben, az egész világ foglalkozni akar velük. Az Egyház nagyon jól tudja hosszas tapasztalásból, hogy minden ilyen esetben szemrehányást tesznek neki, mintha a gazdag és befolyásos személyeket favorizálná. Tudják ezt azok az egyházi bírák is, akik a kötelelki perekben szereplnek és eppen azért objektivitásuk teljes fenntartása mellett bizonyára még okosabbak és szigorúbbak döntésükben az ilyen magasállású személyekkel szemben. Biztosak lehetünk tehát arról is, hogy a bécsi és a salzburgi szentszék mindent a legpontosabban mérlegelt, mielőtt Starhemberg herceg házasságában ítéletet hozott.

Máramaroszigeten a baromvásártérről 26 kucpecet kísérték be a rendőrségre. Saját tud. A rendőrségi közegek a baromvásártérről 26 kucpecet kísérték be a rendőrségre, ahol igazoltatásuk után tudomásukra hozták, hogy kucpeceskedniök nem szabad és ha a tilalom ellen vétenek, úgy a legszigorubb büntetést vonják maguk után.

A temesvári városvezetéség cégtáblarendelése Temesvár. Saját tud. A városi időközi bizottság már a napokban kimondotta a cégtáblafeliratok teljes romanizálását. Az erre vonatkozó határozatot most adták ki. Ebben a városi vezetőség a közigazgatási törvény végrehajtási utasításának tízedik szakaszára, ugyanennek a törvénynek hatvanegyedik szakaszában foglalt q. pontjára, valamint a városi hirdetési- és plakat-szabályrendelet több pontjára hivatkozik és elrendeli: 1. A város területén lévő valamennyi cég- és reklámfeliratnak románnyelvűnek kell lennie; 2. a cég- és reklámfeliratokat, amelyek a járda fölé ki nyulnak, a szabályrendeletben előirt nagyságúva és világító reklámmá kell átalakítani; 3. a rendelkezéseknek február 15-éig eleget kell tenni; 4. a rendelet ellen vétőket a szabályzat szerint büntetik.

Megmarta gazdáját és annak fiát a veszett kutya. Székelyudvarhely. Saját tud. Egyik elmult reggel Frölich Ottó római katolikus főgimnáziumi tanárt, midőn lakásának udvarára kilépett, a házórzó kutyája megtámadta. Frölich tanár nyomban felismerte a helyzet komolyságát s a segítségére siető András nevű fiával együtt hurkot vetett a kutya nyakába és megfojtotta a megvadult ebet. A kutya fejét vizsgálat végett felküldötték a kolozsvári Pasteur intézetbe, ahol megállapítást nyert, hogy a kutya veszett volt. Miután ugy Frölich tanár, mint fia a veszett ebbel való küzdelem közben kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek, mindketten Kolozsvárra utaztak, hogy ott a megfelelő védeleltásban részesüljenek.

Kühár Flóris:

**Barlangok, sicok,
kupolák** Ara 40 lei és portó.

Tanulmányok és utijegyzetek.

Kapható könyvosztályunkban.

Máramarossziget időközi bizottságának különös határozata. Máramarossziget. Saját tud. A városi időközi bizottság legutóbbi gyűlésén határozatot hozott arra nézve, hogy mindazon ingatlanok, melyek annakidején a város anyagi hozzájárulásával, pénzügyi segítségével épültek, a város tulajdonába menjenek át. A rendelkezés, illetve határozat az egész város területén érthető meglepetést keltett.

AGYONSUJTOTT A VILLANYÁRAM EGY BRASSÓI VILLANYSZERELŐT. Saját tud. Halálos munkásszerencsétlenség történt tegnap Brassóban. Schenker József 30 éves villanyszerelő, aki a repülőgépgyár telepén dolgozott, munkájában magasfeszültségű áramhoz ért s az elektromosság agyonsujtotta. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a tragédiát vigyázatlanság okozta. A szerencsétlenül járt munkás néhány hónapja művelt s minden támasz nélküli évezteget hagyott hátra.

CSATORNA, AMELY AMERIKÁTÓL ÁZSIÁIG ÉR. Washingtonból jelentik: Isaac amerikai képviselő bejelentette, hogy törvénytervezetet fog benyújtani egy 10 millió dolláros hitel nyitására vonatkozólag. Ez az összeg a Csendes- és Atlanti-óceánt összekötő csatorna építéséhez lenne szükséges. A csatornát Nicaraguában építenék. A törvénytervezet 300 millió dolláros költségen kibocsátásával is foglalkozik. A csatorna azért szükséges, mert a Panama-csatorna nem alkalmas a hajóhad átkelésére. Az átalakítási munkálatok 10 évet vennének igénybe. A távolkeleti helyzet pedig sürgeti a hajóhad gyors mozgási lehetőségét. Ez a csatorna tehát Nicaraguától Kináig érne.

Zürichi zárlat. Párizs 14.12 fél, London 21.63 háromnegyed, Newyork 433, Brüsszel 73.10, Milánó 22.77 fél, Amszterdam 241.15, Berlin 174.30, Bécs 81.20, Prága 15.15, Varsó 82, Belgrád 10, București 325.

Vallásváltoztatások a nagykarolyi anyakönyvi hivatalban. Nagykaroly. Saját tud. A nagykarolyi állami anyakönyvi hivatal kimutatása szerint 1937. évben 49 vallásváltoztatás történt. Ebből a római katolikus egyházból a görög katolikus román egyházbába áttért 6 férfi és 12 nő, a ref. egyházbába kitért 1 férfi és 2 nő, az izraelita egyházbába 1 nő. Összesen 22. A református egyházból a római katolikus egyházbába megtért 1 férfi és 3 nő.

Hatóság elleni erőszak vádjával állott egy nagyváradai újságíró felesége a hadbíróóság előtt. Kolozsvár. Saját tud. Erdekes hatóság elleni erőszak bűnperében hozott ítéletet a kolozsvári hadbíróóság. A per előzménye, hogy Iván József, a nagyváradai Decebal (v. Vitéz) utca 34. szám alatti ház tulajdonosának fia május tizedikén öszeszólalkozott az ellenőrző körutat végző Labau Gheorghe rendőrrel, aki a színehagyott és a kapu mellé állítólag szabálytalanul kitézőt nemzetiségű zászoló miatt vonta felelősségre. Az öszeszólalkozás végett közléjük állt Iván huga, Gredinar Vasile nagyváradai újságíró felesége, aki azt állította, hogy a rendőr bántalmazta, míg Lazau kijelentése szerint Gredinarné két ízben is arcul ütötte őt. Az incidensbe keveredett a kislétő anyja Zelena Julianna is, aki ezért szintén vád alá került. Metianu őrnagy hadbíró ügyész vádbeszédében úgy Iván József, mint Gredinar Irén súlyos megbüntetését kérte hatóság ellen követett erőszak címén, amely Iván József esetében még nemzetgyalázzással súlyosbodott, míg Zelena Julianna ellen a tanuvallomások alapján eljettette a vádat. Popescu Ilariu ügyvéd a vádlottak védelmében azt hangoztatta, hogy ilyen súlyos vád nem építhető fel pusztán a vádló vallomása alapján, a tanuvallomások pedig semmi bizonyosat nem mondanak. A katonai törvényszék ezután figyelembevéve az enyhítő körülményeket, Iván József és Gredinar Irén vádlottakra csupán pénzbüntetést róttak ki, 3000 lej összegben, valamint ezer lej perköltség megfizetésére kötelezték őket — hatóság elleni erőszak vétsége címén, míg a nemzetgyalázzás vádját vállamenőjük ellen eljettették és a per másodrendű vádlottjait, Zelena Juliannát felmentették minden vád- és következményei alól.

MEDGYASZAY VILMA, A LEGNAGYOBB MAGYAR SANZON-ÉNEKESNŐ ÜNNEPELÉSE. Budapestről jelentik: Vasárnap este ünnepelték meg Medgyaszay Vilmanak, a magyar szanzen egyedülálló tolmácsolójának harmincéves jubileumát. A zeneakadémia nagytermét ezalkalomból zsűfolásig megtöltötte a közönség. Fedák Sári köszöntötte az ünnepeltet, kezében egyetlen szál rózsával, mint a régi Kukorica János a régi Illuskát. Ők alakították ugyanis annakidején a János vitéz két főszerepét. A jubileumon sok kiváló művész és az ünnepelt számos volt kollégája működött közre; így: Sándor Erzsébet, Rösler Endre, Makay Margit, Békeffy László, Salamon Béla és mások.

Hármas ikreket szült egy kárásztelki magyar anya. Kárásztelke. Saját tud. Nem mindennapi esemény színhelye volt a napokban Kárásztelke. Barta Miklósné szül. Szabó Margit kárásztelki fiatalasszony hármas ikreknek adott életet, akik közül kettő fiú és egy leány. A gyermekek és az anya is egészségesek. Az egész falu ennek az eseménynek a hatása alatt áll és örömmel és aggódo szeretettel veszi körül az anyát és az újszülötteket.

Kávéházakban, vendéglőkben kávé mindenütt a „MAGYAR LAPOK“-at.

* Éveken át székszorulásban szenvedő egyének gyakran meglepő rövid idő alatt rendbejónak, ha reggelenként felkeléskor és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy fél pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

Bánsági minisztérium és román blokk terve. Temesvár. Saját tud. A román keresztény ügyvédek szövetsége közgyűlést tartott s azon lelkesen ünnepelte alelnökét, Bogdan Antal dr. ügyefőnököt. A szónokok a város romanizálása érdekében kérték a meggyőzőket, igyekeztek a városi választásokra román blokkot alakítani, majd kívánták, hogy a Bánság részére külön minisztériumot állítsanak fel, amelynek élére Bogdan dr-t nevezzék ki. Egyébként a rég tervezett igazságügyi palota építését s a törvényszék ötödik szekciójának felállítását kérték Bogdan Antal dr. válaszbeszédében megígérte, hogy támogatja a kívánságokat és egyben közölte, hogy csakhamar sor kerül a román ügyvédeknek a különböző vállalatoknál való elhelyezésére is.

A bolgár kormányválság fokozódik

Szófiából jelentik: A hétfőn kitört kormányválság kedden nem hozott újabb fordulatot. Az öszzkormány lemondása még nem történt meg, de a helyzet olyan, hogy más megoldás aligha marad hátra. A hétfőn lemondott két miniszteren kívül még két miniszter fenyeget lemondással arra az esetre, ha Kiosseivanov miniszterelnök ragaszkodik álláspontjához, mely szerint a politikailag exponált személyiségek nem jelölthetnek magukat a tervezett képviselőválasztáson.

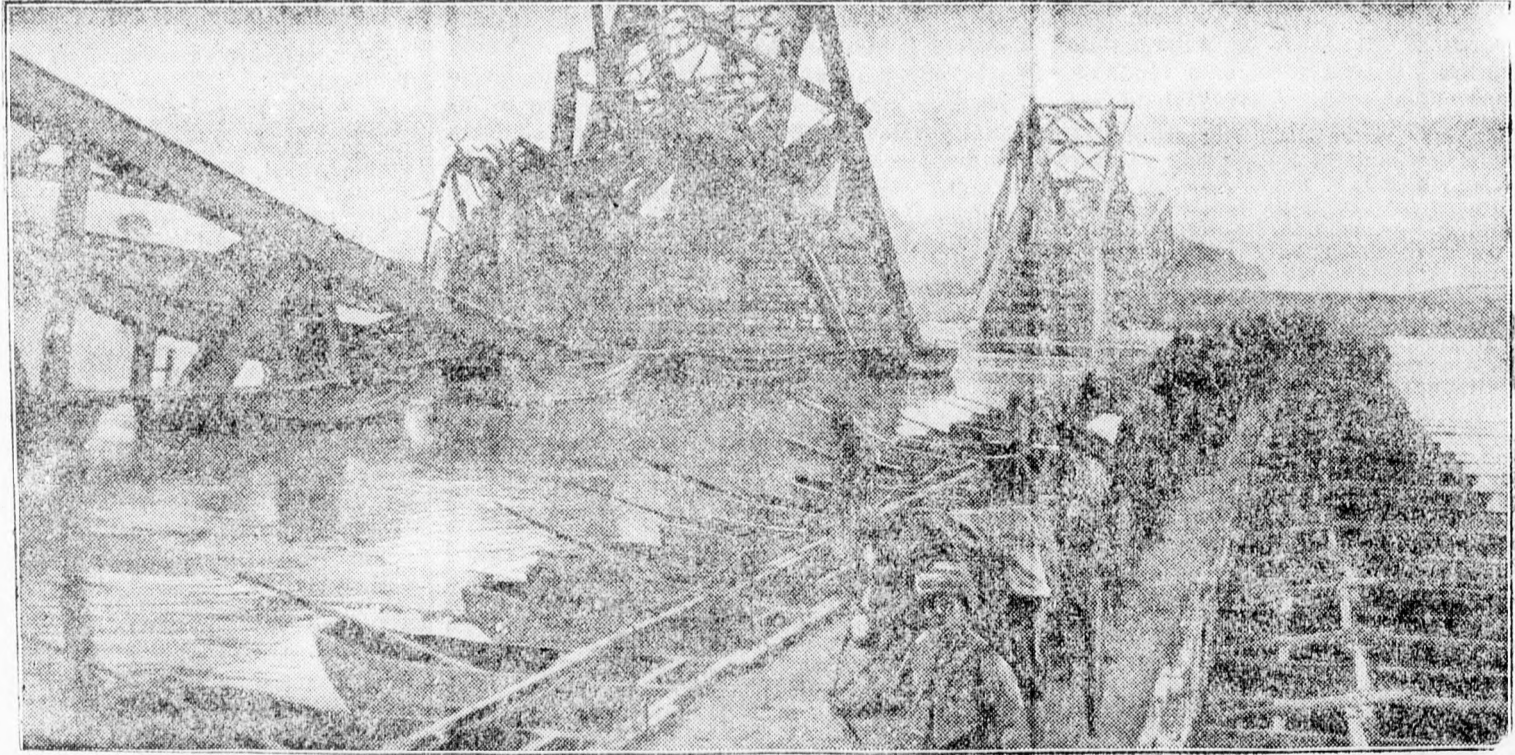
Százéves a csárdás

Az idei farsangnak külön kedves jubileuma van: a csárdás százéves. Száz évvel ezelőtt Nagyváradon Reviczky Fridrich felügyelete alatt rendezett bihari kaszinóbálon mutatták be először a verbunkosból átalakított páros szilaj táncot, a csárdást, amelyet elsősorban Reviczky Fridrichné szül. Juricskay Amália, Ferdényi Viktória, Antónia és Jozepha, öt délcég magyarruhás ifjú karján lejtettek, a megyebeli, mint a máshonnan összesereglett vendégek teljes meglegedésére.

A csárdás ezen a bálon nyert polgárjogot a magyar úri társaságokban.

A kiadáshivatal üzenetei

L. D. Govășdea. Köszöntettel igazoljuk naplárak árában küldött összeg vételét.

Felrobbantott kínai vasuti hid.

A japánok elől visszavonuló kínaiak felrobbantottak egy modern vasuti hidat, hogy ezzel megnehezítsék a japánok előnyomulását, de a japán hidászok gyorsan pontonhidat készítettek s a japánok géppuskás osztagai akadálytalanul vonulhattak át a széles folyón.

Gyanu támadt egy templomépítési gyűjtés körül

Temesvárról jelentik: A Magyar Párt bányászati irodájában megjelent egy magát Tamás P. Andrásnak nevező és a kolozs megyei Magyarókerék község fényképes személyazonossági igazolványával igazoló férfi, aki a kolozs megyei Tranis község magyar árvagyermekéi javára kívánt gyűjteni s ecélből különböző román, katolikus plébániák ajánlását és a nagyváradi római katolikus püspökség ajánlását mutatta fel.

A pártiroda megállapította, hogy már az előző évben is járt itt Tranisról egy hivatásos gyűjtő, aki akkor az ottani állítólagos magyar iskola javára kívánt gyűjteni és a szatmári római katolikus püspökségtől mutatott fel ajánlást. A pártiroda gyanusnak találván az ügyet, elutasította a kérést, mert a statisztikai adatok szerint Tranis nem magyar lakosságú község.

Tamás P. András felelősségre vonták s ekkor bemutatta az egészségügyi minisztérium 449.342. számú állítólagos engedélye alapján kiadott nyomtatott gyűjtőkönyvet, mely román, magyar és német szövegű nyugtácédulákkal már nem az árvagyermeké, hanem a tranisi „Havasalji iskola” javára szól. Tamás előadta, hogy ő Abrahám bánffyhungyadi zsidó vallású könyvkötőtől kapott megbízást a gyűjtésre 15% gyűjtési jutalék ellenében; Abrahám pedig állítólag egy egyházi testülettől kapott volna felhatalmazást erre a műveletre, ami azonban valószínűtlennek látszik.

A pártiroda a rendőrségnek adta át Tamás P. András, hol az ügy tisztázására megindították a nyomozást. Tamás előadása szerint társa, a 22 éves Péter György hasonló módszerrel Aradon működik.

Rendeletek a kiskereskedők kötelezettségeire

Az Erdélyi Kiskereskedők Szövetségétől kaptuk az alábbi közérdekű tájékoztatást:

1. A legrövidebb időn belül megújítandó a cégtáblák és reklámok kimutatása és a megfelelő értékű repülőbélyeg lerovása, úgyszintén „1. január 1938” átirása a bélyegeken keresztül.

2. Legkésőbb január 31-ig benyújtandó az ipari felügyelőséghez a nemzeti munkavédelmi törvényben előírt személyzeti kimutatás 3 példányban, amelyből első két példány 8 lei kincstári és 1 lei repülő-, további példány 2 lei kincstári és 2 lei repülőbélyeggel látandó el. Brassó, Háromszék, Udvarhely, Maros és Csík vármegyék kereskedői a brassói „Inspectoratulul Industrial, Brasov, Str. Titu Maiorescu 17.” sz. alá legkésőbb 1938 február hó 1-ig küdjék be.

3. Minden kereskedelmi cég köteles január 31-ig benyújtani a pénzügyigazgatóságához az alkalmazottai adó alá eső személyzetének bélyegmentes jegyzékét az előírt minta szerinti adóközzel.

4. Minden kereskedő, akinek a hároméves jogerős patenta fixa adókövetése f. év január 31-ikével lejár, vagy 1937-ben ideiglenesen volt megadózva, legkésőbb ez év január 31-ig adóvallomást köteles a pénzügyigazgatóságához beadni. Ebben kérheti egyúttal az adóalap leszállítását is, indokai megjelölésével.

5. Háztulajdonos kereskedők január 31-ig nyújtsák be a pénzügyigazgatóságához bélyegmentes jegyzéküket a házukban levő bérlőkről, az előírt minta szerint.

Gerely Jolán:

Hivatás vagy robot (A dolgozó leány)

Ara 110 lei és portó.

Kapható könyvosztályunkban

SPORT

Botrányba fulladt a jégkorongütőbajnokság döntője

Durvaságaik miatt a közönség meverte a Telefon Club játékosait, mire a fővárosi csapat lemondta a Dragos Voda elleni mérkőzést

Csernovitzból jelentik: Az országos jégkorongbajnokság döntőjébe, mint ismeretes, a Dragos Voda, Telefon Club és Mures csapatai kerültek, amelyek szombaton, vasárnap és hétfőn kellett volna lejátszák döntő mérkőzéseiket.

Az első mérkőzést a Dragos Voda csak erős küzdelem után tudta megnyerni a Mures ellen 2:0 (1:0, 1:0, 0:0) arányban és már ezen a mérkőzésen kitűnt, hogy a marosvásárhelyi csapat komoly ellenfele lesz a Telefon Clubnak is.

Vasárnap tartották meg a Telefon Club—Mures mérkőzést, melyen a Mures tényleg egyenrangú ellenfélnek bizonyult és a fővárosi csapat csak az utolsó harmadban rendkívül durva játék után tudta lekaszálni a vásárhelyieket (1:0, 0:0, 4:0) arányban. A közönség a mérkőzés egész folyamán felháborodottan tiltakozott a Telefon Club durva játéka ellen és

több nyíltzini botrány zavarta meg a játékot. A mérkőzés után a közönség felháborodása már súlyos botrányba tört ki, a pályáról levonuló fővárosi játékosokat többen megtámadták és súlyosan bántalmazták, a rendőrség csak nehezen tudta helyreállítani a rendet.

Hétfőn került volna sorra a döntő jellegű Dragos Voda—Telefon Club mérkőzés, a Telefon Club azonban tartva a közönség újabb támadásától, csak úgy volt hajlandó kiállni a mérkőzésre, ha azt a közönség kizárásával rendezik meg. Erre azonban a Dragos Voda nem volt hajlandó, mire a fővárosi csapat összehozta és nyomban hazautazott. A jégkorong szövetség elnöksége ezután formális ülést tartott, melyen a Dragos Vodát jelentette ki a Románia 1938-ik évi jégkorong bajnokának.

A szövetség a napokban állítja össze az országos válogatott csapatot, mely mint ismeretes, részt fog venni a prágai világbajnokságon.

Gaál Károly nyerte Kolozsvár város gyorskorcsolyázó bajnokságát

Kolozsvárról jelentik: Nagyon gyenge jégviszonyok között rendezték meg a kolozsvári kerület gyorskorcsolyázó bajnokságát, amelyen több kiváló versenyző, így Pop Béla és Pop Árpád nem indultak, ami az amugy is kislétszámú mezőny versenyének nivóját lecsökkentette. A bajnokságot a legküzdelemesebb marosvásárhelyi Gaál Károly nyerte meg, aki egyébként most töltötte be sportműködésének tízedik évfordulóját, melyet sikerült újabb bajnoki címmel is emlékeztetnie tenni. Résztettek a következők:

500 m.: 1. Gaál Mures és Gebefűz KKE 53 mp. holtversenyben. 3. Papp László KKE 54,6 mp. 4. Kovács KKE 55,1 mp. 5. Pop Petru KKE 58,9 mp. 6. Buzdugan Mures 1 p. 07,1 mp.

1500 m.: 1. Gaál Mures 3 p. 01,6 mp. 2. Pop Petru 3 p. 04 mp. 3. Papp László 3 p. 06,4 mp. 4. Gebefűz 3 p. 09,2 mp. 5. Kovács 3 p. 11,2 mp. 6. Buzdugan Mures.

3000 m.: Első Gebefűz 6 p. 38,6 mp. 2. Gaál 6 p. 49,5 mp. 3. Kovács 6 p. 51,4 mp. 4. Papp László 6 p. 59 mp. Pap Petru és Buzdugan feladták ezt a versenyszámot.

A versenyeken indult Sándor TC is, aki átgazolás alatt áll a KKE részére és így eredményel nem számítanak a bajnoki versenyben. Sándor egyébként 500 méteren 57,8 mp., 1500 méteren 3 p. 10,7 mp., 3000 méteren 6 p. 26,2 mp-es időt ért el.

Asztali-tenisz

Vladone és dr Nagy Gabi győztek a kupaversenyeken

Kolozsvárról jelentik: A KKASE vasárnap délelőtt nagyszámú közönség előtt rendezte meg a Royal és Heim-kupákkal díjazott versenyeket a következő eredményekkel:

Royal-kupa: 1. Vladone Royal, 2. Komoróczy Royal. Döntő: 21:17, 21:10, 21:16 Középdöntő: Vladone—Krebs 3:1, Komoróczy—Bekó 3:0. Diamantstein, az első forduló győztese nem indult a versenyen.

Heim-kupa. A hölgyek részére kiírt sorozómérkőzés hetedik fordulóját dr Nagy Gabi KAC nyerte meg, aki a döntőben izgalmas és szép küzdelem után 21:17, 21:12, 12:21, 18:21, 21:17 arányban győzte le Kolozsvár Sárkát. Nagy Gabi ezzel már negyedik alkalommal nyerte meg a kupát újabb győzelme esetén annak végleges tulajdonosa lesz.

A mérkőzéseket egy igen ötletes számú géppel vezették le a bírók, amelyet Krebs János szakosztályi elnök szerkesztett és amely a gyakorlatban kifűnően bevált.

Jól szerepelnek a magyar asztali teniszesezők.

Londonból jelentik: Az asztali tenisz világbajnokság mérkőzései során kedden délelőtt a férfi csapatversenyben Magyarország 5:1 arányban győzött Egyiptom ellen és 5:0 arányban Hollandia felett. A hölgycsapatversenyben: Magyarország—Belgium 3:0, Magyarország—Hollandia 3:0 Kedd délutáni eredmények: a férficsapat versenyben: Magyarország—Csehszlovákia 5:3. Hölgycsapatversenyben Magyarország—Irország 3:0.

Nívós küzdelmek a KKASE ökölvívó versenyén

Kolozsvárról jelentik: A KKASE válogató ökölvívó versenye szép sikerrel zajlott le az unitárius kollégium tornatermében. Eredmények.

Pehelysúly: Chisoran győz Hirschorn, Székely pedig Jakab ellen. Légsúly: Paji heves küzdelem után győz Albusi ellen. Bantamsúly: Dorianu II. kis pontkülönbséggel győz Aszalós ellen. Weltersúly: Markenstein technikái kiütéssel győz Ferenczi ellen. Könnyűsúly: Kádár II. heves küzdelem után Strallt a harmadik menetben feladásra kényszeríti. Dorianu Emilnek nem volt komoly ellenfele és csak bemutató tartott Kádár II. és Rosenwig ellen, míg a nehézsúlyú Paiffy Viktor még nem gyógyult fel betegségből és a Kádár I. elleni mérkőzése elmaradt.

Megalakult a női tenisz Európa Kupa bizottság. Budapestről jelentik: A női tenisz Európa Kupa bizottság Budapestben megalakult. A kupáért az alapító hat ország adta le első nevezését, a sorsolást február 26—27-én Belgrádban ejtik meg. A kupabizottság úgy határozott, hogy a nemzetközi szövetségtől kérni fogja az amatőrök kérdésének rendezését és azt, hogy a teniszt vegyék fel ismét az olimpiák műsorára.

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ara 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

LEGUJABB

Csatlakozások a Népszövetség melletti angol-francia nyilatkozathoz

A zsidó panasziratokban nem lesz sürgős eljárás

Prizsból jelentik: A „Jour“ genfi értesítése szerint Micescu román és Spaak belga külügyminiszter, valamint Litvinov szovjet külügyi népbiztos csatlakozni fog Genfben a francia—angol közös szellemű nyilatkozathoz. Micescu a kisantant nevében teszi meg nyilat-

kozatát. Beck lengyel külügyminiszter magartatása még bizonytalan.

Az „Oeuvre“ szerint Franciaország és Anglia Genfben nem fog ragaszkodni a zsidó petíció kérdésében a sürgős eljárási mód alkalmazásához. Párizs és London nem akarja felingerelni sem Romániát, sem Lengyelországot.

Angol és amerikai készülődés a japánok ellen

A munkáspárti bojkottal akarja kikényszeríteni a kínai hadjárat befejezését. — Az amerikai „fitkos“ hadgyakorlata

Londonból jelentik: Az angol munkáspárt vezetői kedden délután megjelentek Chamberlain miniszterelnöknél és felszólították, vigye keresztül az angol kormány Genfben, hogy a népszövetségi hatalmak bojkott alá helyezték Japánt a gazdasági és pénzügyi szankciókkal kényszerítsék a kínai hadjárat befejezésére. A küldöttséget Atlee őrnagy vezette.

Chamberlain ismertette válaszában a távolléte helyzet fejleményeit. Báhatóan foglalkozott a javaslatlalt és kijelentette, hogy az angol kormány a legnagyobb figyelemmel kíséri a dolgok állását.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök az amerikai vöröskereszt elnökéhez intézett levelében felhívja az amerikai népet, gyűjtsön össze legalább egymillió dollárt a nyomorba jutott kínai nép felségélyezésére.

Newyorkból jelentik: Az amerikai hajóhad fitkos hadgyakorlata, melyen száz egység vesz részt február elsején kezdődik és öt napig tart. Ez a hadgyakorlat lesz a bevezetője azoknak a nagyvadású gyakorlatoknak, amelyek márciusban és áprilisban a Kalifornia, Hawaii és Alaska közötti háromszögben lesznek.

Zendülési kísérlet a portugál-spanyol határon

A kommunisták hatalmukba akarták keríteni Lisszabont

Londonból jelentik: Kedden este olyan hírek terjedtek el Londonban, hogy Spanyolország Portugáliával határos területén zendülést fedeztek fel.

A Reuter ezzel kapcsolatban a következőket jelenti:

— A portugál és a nemzeti spanyol fitkos rendőrség megtudta, hogy a kommunisták január végére államcsínyt terveztek Lisszabonban és a Portugáliával határos több nagy spa-

nyol városban. A szervezkedést sikerült elcsúsztatni. Minden jel arra mutat, hogy a lázadást a Badajozban kipattant zendülési kísérlet leplezte le. A rendőrség érélyes vizsgálatot indított, mely rövidesen eredményre vezetett. A portugál és nemzeti spanyol rendőrség reméli, hogy rövidesen sikerül leleplezni a fitkos kommunista központot. Portugáliában és a határos spanyol városokban minden szükséges óvintézkedést megtettek.

A keddi minisztertanács a karhatalom föllépéséről a választási mozgalmak idején

Bukarest. Saját tud. A minisztertanácsi határozat — amelyet lapunk más helyén közlünk — kimondja még, hogy a rendőrségi és csendőrségi közegek kötelesek minden erővel örködni a törvények tiszteletbentartása felett. Ezek a rendfenntartó közegek zaklatás nélkül, de határozottan fognak eljárni mindenütt, ahol szükség lesz rá. A karhatalom alkalmazásakor a törvényes felszólítás elhangzása után a rendőri és csendőri közegek nem fognak meghátrálni a rend és nyugalom teljes helyreállításáig.

Végül a hivatalos közlemény közli, hogy a csendőrség létszámának megerősítésére a minisztertanács felhatalmazást adott a szükséges évfolyamok behívására.

Az új török kormányelnök látogatást tesz a Balkán fővárosaiban

Isztanbulból jelentik: Bayar miniszterelnök kedden hivatalosan is megerősítette a hírt, hogy tavasszal ellátogat a Balkán-államok fővárosaiba. Az utazás időpontját a Balkán-államok ankarai értekezletén állapítja meg a szövetséges államok államférfiaival való megbeszélés útján.

Olvassátok és terjesszétek a Magyar Lapok-at!

* Szenvedő beteg asszonyok gyakran már egy kis pohár természetes „Ferenc József“ keserűvízzel is nagyon könnyű, lágy bélkiürülést érhetnek el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Kérdezze meg orvosát.

A „Zöld egerek“ 24 óra alatt röpték Rómából Braziliába

Rio de Janeiroból jelentik: Biseo ezredes és Mussolini Bruno hadnagy kedd este közép-európai időszámítás szerint 8 óra 5 perckor leszállott Rio de Janeiro repülőterén. Moscatelli őrnagy Natalban leszállt, hogy gépének légesavarján egy kisebb hibát kijavítsion.

Rómából jelentik: Róma város szerdán reggel zászlódiszbe öltözött a három olasz pilóta sikeres teljesítményének örömeire. A „Zöld egerek“ a Dakar és Rio de Janeiro közötti 5350 kilométeres utat 393 kilométeres óránkénti átlagsebességgel tették meg. A Rio de Janeiroba érkezett két gép 39 óra 12 perc alatt tette meg az utat Rómától Rio de Janeiroig. Ebből azonban csak 24 óra 20 perc volt a tényleges repülési idő, tehát a közel tízezer kilométeres utat Rómától Rio de Janeiroig 400 kilométeres átlagos órasebességgel tették meg.

Mussolini meleghangú üdvözlőtáviratot intézett Biseo ezredeshez és fiához, Rrunohoz Rio de Janeiroba való érkezésük alkalmából. A Duce távirata közli a két kitűnő pilótával, hogy az olasz nép kitörő lelkesedéssel fogadta a „Zöld egerek“ sikeres repülését.

A két repülőt Rio de Janeiroban mintegy 300 ezer főnyi tömeg várta és óriási lelkesedéssel ünnepelte.

Rio de Janeiroból jelentik: A Natalban leszállt Moscatelli őrnagy szerdán reggel folytatta útját Rio de Janeiro felé.

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 lel, vastag betűvel 6 lel. „Cim a kiadóban“ még további 10 lel. Alláskeresőknek 30% kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lel. Más szó mindig vastag betűvel lesz szedve. —

Adás-vétel

Antik íróasztal kiadó, Nagyvárad, Str. Bucurestilor (v. Kanonok sor) 19. szám.

1 szmoking középtermetre eladó. — Nagyvárad, Nicolae Jigă (v. Lukács György) utca 59. szám.

Eladó jutányos aron egy használt, de jókarban levő „Singer“ varrógép. Megtekinthető: Nagyváradon, Bdul Bucurestilor (v. Káptalan-sor) 9. szám alatt.

Eladó 4 hold 601 □ 61 prima szőlő felszereléssel. Értekezni dr Lenkeynél, Diószegen.

Alhalmozás

Katolikus kis lányt, mindenesnek felveszek. Arvak előnyben. Nagyvárad, Oltenia (v. Csenzeri) utca 2. szám.

Jól főző, szolid nő keres jó bánásmód mellett Kolling Árpád főmérnök, Valea lui Mihai (Ermihályfalva), Jud. Salaj (Szilágy-megye.)

Készül a Szent-László nyomda Rt. körtornórák. Oradea, Str. Regele Carol 17. o. 5.

Lakás

Szerényen butorozott kis szobát keresek, jó házikosztattal, lehetőleg a központban. Cimeket a kiadóhivatal továbbít

Utcai szép butorozott szoba azonnal kiadó. Nagyvárad, Parcul Carmen Sylva (Schlauch-ter) 6.

Kétszobás, üvegvandás lakás kiadó azonnalra. Nagyvárad, Str. Mihail Sorbul (v. Széles-utca) 23.

Egyszobás modern lakás kiadó. Nagyvárad, Str. Luminelei No. 13. Gerliczy-utca folytatása.

Különféle

Harmonia jellegre levél van a kiadóban. Kérjük a címet tudatni.

Kereszthurok rövid zongora bérbeadó. — Nagyvárad, Str. Pasteur (volt Korház-utca) 27. szám.

Kioldvasott ujságot és folyóiratokat kerünk kórházi betegek részére. Leadható a kiadóhivatalban.